

Європейський Союз

Що це таке і
що він робить

Київ: Представництво ЄС в Україні, 2018

Ні Європейська Комісія, ні жодна особа, котра діє від імені Єврокомісії, не відповідає за будь-яке можливе використання даної інформації.

Передрук дозволено за умови посилання на першоджерело.

Політика Єврокомісії стосовно передруку матеріалів регламентується Рішенням 2011/833/ЄС (OJ L 330, 14.12.2011, с. 39).

Будь-яке використання чи передрук фотографій або інших матеріалів, на які не поширюються норми ЄС щодо авторського права, потребує дозволу правовласників.

Усі ілюстрації: © Shutterstock, © Fotolia

Друкована версія:	ISBN 978-92-9238-597-2	doi: 10.2871/429037	JA-02-18-001-UK-C
PDF	ISBN 978-92-9238-596-5	doi: 10.2871/280290	JA-02-18-001-UK-N

Друк з дозволу Представництва ЄС в Україні

Переклад: FGL Energy LLC, серпень 2018

Редагування та друк: FGL Energy LLC, АДЕФ-Україна, листопад 2018

© Європейський Союз, 2018

Публікація видана за фінансової підтримки Європейського Союзу.

Викладені в ній погляди є авторськими і не обов'язково відображають офіційну думку Європейського Союзу.

Відтворення дозволене за умови посилання на першоджерело.

Надруковано в Україні

Зміст

Європейський Союз: що це таке і що він робить – Вступ.....	5
1. Декілька слів про Європейський Союз.....	7
2. Що робить Європейський Союз.....	11
3. Як Європейський Союз ухвалює рішення та діє.....	49

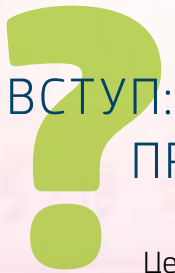
Європейський Союз

4

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СОЮЗ: ЩО ЦЕ ТАКЕ І ЩО ВІН РОБИТЬ

Європейський Союз: що це таке і що він робить

ВСТУП:

ПРО ЩО ЦЯ ПУБЛІКАЦІЯ

Це видання – розповідь про Європейський Союз (ЄС) та його діяльність.

У першому розділі стисло пояснюється, чим є Європейський Союз.

У другому розділі «Що робить Європейський Союз» подано інформацію про 35 різних напрямків діяльності ЄС, що спрямована на покращення життя людей у Європі та за її межами.

У третьому розділі «Як Європейський Союз ухвалює рішення та діє» ідеться про інституції, котрі відіграють провідну роль у процесі ухвалення рішень в ЄС, а також про те, як саме ці рішення трансформуються у конкретні дії.

Гіперпосилання, за якими можна отримати докладнішу інформацію в PDF-версії цієї брошури, позначені **синім кольором**. Ця версія доступна в режимі онлайн за адресою:

<https://publications.europa.eu/en/web/general-publications/publications>

Декілька слів про Європейський Союз

Основою ЄС є **28 держав-членів***, які утворюють Євросоюз, та їхні громадяни. Унікальність ЄС полягає у тому, що всі держави-члени – хоча й залишаються суверенними та незалежними – вирішили частково поєднати свій суверенітет у тих сферах, де доцільно працювати разом.

На практиці це означає, що держави-члени ЄС делегують певні свої повноваження щодо ухвалення рішень спільним інституціям, які вони створили. Завдяки цьому на рівні ЄС можна демократично вирішувати питання, котрі становлять спільний інтерес.

На рівні ЄС до процесу ухвалення рішень залучено декілька інституцій, зокрема:

- **Європейський Парламент**, який обирають громадяни ЄС і який представляє їхні інтереси;
- **Європейська Рада**, що складається з очільників держав-членів ЄС або їхніх урядів;
- **Рада ЄС**, яка представляє уряди держав-членів ЄС;
- **Європейська Комісія**, що представляє інтереси ЄС загалом.

* 29 березня 2017 року Велика Британія офіційно оголосила про намір вийти зі складу Європейського Союзу та Євратому відповідно до Статті 50 Договору про Європейський Союз.

* Це не обмежує позицій щодо статусу та відповідає Резолюції РБ ООН 1244/1999, а також висновку Міжнародного суду стосовно Декларації Косова про незалежність.

Зазвичай Європейська Комісія пропонує нові закони, а Європейський Парламент і Рада (яку ще називають Радою Європейського Союзу) їх ухвалюють. Закони, які вони прийняли, впроваджують держави-члени ЄС та відповідна(-і) інституція(-і) ЄС. У третьому розділі цього видання детально пояснюється, як саме ЄС ухвалює рішення та їх впроваджує.

Європейський Союз має чимало досягнень. Наприклад, він створив єдиний ринок, який функціонує на засадах «чотирьох свобод» – вільного переміщення людей, товарів, послуг і капіталу між усіма країнами ЄС. Єдиний ринок означає, що понад 500 млн громадян ЄС можуть вільно пересуватися та проживати на території Євросоюзу там, де забажають. ЄС створив єдину валюту – євро, яка на сьогодні є провідною світовою валютою, що ще більше підвищує ефективність єдиного ринку. ЄС також розробив Хартію основних прав Європейського Союзу, яка захищає певні політичні, соціальні й економічні права громадян і мешканців ЄС. Окрім того, Євросоюз відіграє провідну роль у сфері захисту довкілля та боротьби зі змінами клімату. І це лише деякі зі здобутків Євросоюзу.

Договори ЄС

Кожен крок Євросоюзу ґрунтується на договорах, котрі добровільно і демократично ухвалили всі країни ЄС. Ці договори визначають цілі Європейського Союзу та встановлюють правила функціонування інституцій ЄС і порядок ухвалення рішень та регулюють взаємини між ЄС і державами, що його утворюють.

В окремих випадках не всі держави-члени беруть участь у тій чи іншій сфері політики ЄС. Наприклад, євро – єдина валюта ЄС, однак станом на 2018 рік єврозона охоплює лише 19 держав-членів, оскільки дві країни вирішили не запроваджувати євро, а решта ще не відповідають критеріям приєднання до єврозони. Двадцять дві держави ЄС є країнами Шенгенської зони, тобто зони безвізового режиму, а шість країн-членів зберігають на кордонах власний контроль.

Погляд у майбутнє

Аби підтримувати дієвість європейського проекту, Президент Європейської Комісії Жан-Клод Юнкер у доповіді про стан справ у ЄС від 14 вересня 2016 року презентував позитивний порядок денний для Європи, котра забезпечує громадянам захист, створює можливості та дбає про оборону. Цей курс схвалений Європарламентом і лідерами 27 країн ЄС на саміті, що відбувся 16 вересня 2016 року в Братиславі.

Продовженням роботи над позитивним порядком денним стала «Біла книга» щодо майбутнього ЄС, яку представила Європейська Комісія в березні 2017 року. В ній запропоновано п'ять сценаріїв майбутнього розвитку Євросоюзу на період до 2025 року. Після розробки «Білої книги» Єврокомісія сприяла проведенню політичних дискусій, представивши серію аналітичних доповідей стосовно різних варіантів розвитку політики ЄС за певними напрямками – соціальний вимір Європи; використання переваг глобалізації; поглиблення валютно-економічного союзу; майбутнє європейської оборони; майбутнє фінансів ЄС.

25 березня 2017 року лідери 27 країн ЄС зібралися разом з нагоди 60-річчя з дня підписання Римських договорів, згідно з якими був утворений попередник сучасного ЄС – Європейське економічне співтовариство. У Римській декларації, ухваленій наприкінці святкувань, лідери та очільники урядів 27 держав-членів визначили спільне бачення розвитку ЄС на майбутні роки, домовившись «зробити Європейський Союз сильнішим і стабільнішим через зміцнення солідарності та єдності».

Сьогодні є вікно можливостей для ширшого реформування Європейського Союзу. З метою координації процесу реформ і заохочення дискусій Президент Європейської Комісії Жан-Клод Юнкер у Доповіді про стан справ у ЄС від 13 вересня 2017 року запропонував дорожню карту задля солідарнішого, міцнішого та демократичнішого Євросоюзу. Обговорення майбутнього Європи передбачатиме дебати в парламентах, містах і регіонах, заключним акордом яких має стати зустріч Європейської Ради в м. Сібіу, Румунія, навесні 2019 року.

Що робить Європейський Союз?

У другій частині цієї публікації стисло розповідається про те, як саме ЄС діє у 35 різних напрямках політики. Також наведено корисні посилання, за якими можна отримати додаткову інформацію.

Міграція та надання притулку

Спільна політика ЄС щодо міграції та надання притулку допомагає Європі ефективно вирішувати проблеми в цій сфері.

12

Протягом 2015-2017 років понад 3,2 млн біженців звернулися до ЄС за міжнародним захистом. Багато з них тікали від війни й терору в Сирії та інших країнах з неспокійною внутрішньою ситуацією.

Що робить ЄС

Європейський Союз розробив **спільну політику щодо міграції та надання притулку** для вирішення численних викликів, пов'язаних із міграцією до Євросоюзу, зокрема проблем, з якими стикаються шукачі міжнародного захисту. Ця політика передбачає певні дії, спрямовані на подолання кризи.

Євросоюз виділив понад 10 млрд євро на вирішення проблеми біженців, фінансуючи проекти, спрямовані на задоволення найнагальніших гуманітарних потреб тих, хто прибуває до європейських берегів шукати притулку. Крім того, ЄС надає гуманітарну допомогу біженцям і мігрантам у країнах, які не є членами ЄС, а також підтримує діяльність, що має на меті усунути першопричини нелегальної міграції.

Держави-члени ЄС погодилися на пропозицію Єврокомісії перемістити шукачів притулку з Греції та Італії до інших країн ЄС. Євросоюз також прагне створити для шукачів притулку безпечні й легальні шляхи в'їзду в ЄС. Програма добровільного переселення, узгоджена державами-членами, передбачає переселення 22,5 тис. осіб з-поза меж Євросоюзу до країн ЄС. Євросоюз працює над тим, аби збільшити показники повернення незаконних мігрантів, які не мають права залишитися в ЄС, на їхню батьківщину.

У березні 2016 року ЄС і Туреччина домовилися про те, що нелегальних мігрантів і шукачів притулку, які прибувають на острови Греції з Туреччини, можуть повернути до Туреччини. За кожного сирійця, який повернувся до Туреччини з грецьких островів після нелегального перетину кордону, Євросоюз прийме від Туреччини сирійця, який не вдався до спроб нелегально перетнути кордон. Такий підхід дав змогу значно скоротити кількість випадків нелегального прибуття на острови Греції. Євросоюз виділив 3 млрд євро на потреби біженців, яким дала притулок Туреччина.

З 2015 року завдяки рятувальним операціям в Італії і Греції та роботі Європейської прикордонної та берегової охорони, створеної 2016 року, в Егейському й Середземному морях вдалося врятувати понад 620 тис. життів.

Враховуючи поточні й майбутні потреби, Єврокомісія запропонувала докорінно реформувати чинне законодавство у сфері надання притулку. Однак основний принцип залишатиметься неперушним: заява про надання притулку має подаватися в першій країні ЄС, кордон якої перетинає шукач притулку, крім випадків, коли родина біженця мешкає в іншій країні. Однак якщо будь-яка країна ЄС буде перевантажена кількістю біженців, необхідно забезпечити солідарність і справедливий розподіл відповідальності в межах ЄС.

Дізнайтесь більше: https://ec.europa.eu/info/topics/migration-and-asylum_en

@EUHomeAffairs

Кордони та безпека

Європейський Союз працює в напрямку формування безпекового союзу, який зробить Європу безпечнішою завдяки посиленню боротьби з тероризмом і серйозними злочинами та зміцненню зовнішніх кордонів Європи.

ЄС пропонує своїм громадянам територію свободи, безпеки та справедливості без внутрішніх кордонів. Загальна мета створення **безпекового союзу** полягає в підвищенні безпеки на території Євросоюзу. ЄС та його держави-члени співпрацюють у боротьбі з тероризмом і жорстокою радикалізацією, серйозними злочинами, організованою злочинністю та кіберзлочинністю.

Що робить ЄС

Діяльність ЄС зосереджена на підтримці держав-членів у декілька способів:

- обмін інформацією між національними правоохоронними, митними та прикордонними службами;
- оперативна співпраця за підтримки інституцій ЄС;
- навчання, обмін найкращим досвідом, фінансування, наукові дослідження та інновації.

Агенція Європейського Союзу зі співробітництва правоохоронних органів (**Europol**) об'єднує членів ЄС у

процесі розслідування фактів серйозних правопорушень й організованої злочинності. Єврокомісія також працює над забезпеченням оперативної сумісності різноманітних інформаційних систем ЄС у сфері безпеки, прикордонного контролю та міграції, маючи на меті досягти повної сумісності до 2020 року.

Євросоюз актуалізував і зміцнив своє законодавство, гармонізувавши визначення поняття злочинної терористичної діяльності та визнавши пересування, підготовку терористів і фінансування тероризму кримінальним правопорушенням. За підтримки **Центру підвищення кваліфікації Мережі з питань обізнаності про прояви радикалізації** ЄС активізує діяльність, спрямовану на запобігання радикалізації, та вирішення проблеми повернення іноземних терористів. Через Форум з питань використання мережі Інтернет у ЄС Єврокомісія сприяє співпраці між ключовими інтернет-провайдерами, правоохоронними структурами та громадянським суспільством, обмежуючи доступ до нелегального контенту і забезпечуючи дієвий альтернативний контент для протидії терористичній пропаганді.

Аби протистояти зростаючій загрозі кіберзлочинності та кібератак Єврокомісія запропонувала заходи, спрямовані на зміцнення структур і потенціалу Євросоюзу в сфері кібербезпеки, зокрема посилення ролі **Агентства ЄС з кібербезпеки** (Європейського агентства з питань мережевої та інформаційної безпеки), забезпечуючи при цьому максимальну співпрацю з країнами ЄС.

Завдяки **Шенгенській угоді** перевірки на багатьох внутрішніх кордонах ЄС поступово скасували. Міграційна криза та постійні зміни безпекового середовища в останні роки продемонстрували, що Шенгенська зона потребує міцних зовнішніх кордонів. Тож 2017 року Євросоюз запровадив нові правила щодо зовнішніх кордонів країн Шенгенської угоди задля ретельнішої перевірки усіх осіб за відповідними базами даних, аби переконатись у відсутності загрози з їхнього боку для державної політики чи внутрішньої безпеки. Крім того, понад 1700 службовців нової структури – Європейської прикордонної та берегової охорони – відтепер допомагають національним прикордонним службам країн ЄС здійснювати патрулювання в таких країнах, як Греція, Італія, Болгарія та Іспанія.

Дізнайтесь більше: https://ec.europa.eu/info/topics/borders-and-security_en

@EUHomeAffairs

Економіка, фінанси та євро

Економічний і валютний союз та євро становлять спільний фундамент для підвищення стабільності, економічного зростання і процвітання на всій території Європи.

Економічний і валютний союз об'єднує та інтегрує економіки країн ЄС завдяки скоординованій економічно-фінансовій політиці, спільній валютній політиці та спільній валюті – євро. Це потужний інструмент забезпечення робочих місць, економічного зростання, соціальної справедливості та фінансової стабільності, однак це також робота, котра все ще триває і яку необхідно завершити.

14

Що робить ЄС

Економічно-фінансова політика Євросоюзу у єврозоні та на території ЄС має на меті:

- сприяти зростанню та зайнятості населення;
- сприяти макроекономічній і фінансовій стабільності;
- покращувати ефективне функціонування економічного та валютного союзу;
- сприяти інвестиціям;
- попереджати макроекономічний дисбаланс або корегувати його прояви;
- допомагати координувати національну структурну політику;
- сприяти процвітання за межами ЄС.

У відповідь на фінансово-економічну кризу 2008 року економічне управління в ЄС посилено за допомогою вдосконалення Пакту про стабільність і зростання – фінансових правил, яких дотримуються країни ЄС для підвищення та збереження стабільності економічного й валютного союзу. Країни, які втратили змогу скористатись можливостями зовнішніх фінансових ринків, як-от Греція, отримали фінансову допомогу ЄС та підтримку політичних рішень. Також створений Європейський стабілізаційний механізм для постійного вирішення подібних ситуацій у єврозоні.

Окрім того, запроваджено **Процедуру контролю макроекономічного дисбалансу** для моніторингу та корегування потенційно проблемних економічних тенденцій в окремих країнах ЄС, аби не допустити їх проявів у інших країнах.

Євро, що перебуває в обігу з 2002 року та використовується понад 339 млн людей у 19 країнах ЄС, є другою найважливішою валютою світу після долара США. Єдина валюта – практична для громадян і корисна для бізнесу – основний здобуток європейської інтеграції.

Прийнятий у листопаді 2014 року **Інвестиційний план для Європи** обсягом 315 млрд євро має на меті повернути інвестиції згідно з історичними тенденціями, які спостерігали до кризи 2008 року. Станом на вересень 2017 року **Європейський фонд стратегічних інвестицій** уже забезпечив **затверджені інвестиційні угоди** на суму понад 236,1 млрд євро. Очікується, що завдяки підтримці цього фонду близько 454 тис. малих і середніх підприємств, а також компаній із середньою капіталізацією зможуть скористатися покращеним доступом до фінансування.

Дізнайтесь більше: https://ec.europa.eu/info/topics/economy-finance-and-euro_en
Аналітична доповідь Європейської Комісії щодо поглиблення економічного та фінансового союзу

facebook.com/EUEconomy

@ecfin

Бізнес і промисловість

Євросоюз прагне підвищувати конкурентоспроможність промисловості й бізнесу, а також сприяти збільшенню кількості робочих місць та економічному зростанню, забезпечуючи дружнє до бізнесу середовище.

Політика Євросоюзу у сфері бізнесу й промисловості спрямована на покращення бізнес-середовища, активізацію підприємницької діяльності, створення нових робочих місць і спрощення доступу малих підприємств до фінансування та ринків. 99% усіх підприємств ЄС припадає на малий і середній бізнес, який забезпечує дві третини зайнятості у приватному секторі загалом. Політика ЄС сприяє створенню нових бізнес-ініціатив та підтримує інноваційні підприємства у їхньому прагненні зростати. Розширені торговельні угоди відкривають ринки для європейського бізнесу та надають можливість вживати заходів для запобігання недобросовісній конкуренції з-поза меж ЄС.

До 2020 року Євросоюз має на меті:

- посилювати свою промислову базу та сприяти переходу до економіки з низьким рівнем викидів вуглекислого газу;
- заохочувати інновації як спосіб створення нових джерел економічного зростання;
- стимулювати малий бізнес і сприяти розвитку підприємницької культури;
- гарантувати ринок для товарів у межах ЄС;
- максимально використовувати переваги інвестицій ЄС у космос.

Що робить ЄС

Євросоюз прагне допомагати бізнесові та промисловості підтримувати конкурентоспроможність, забезпечувати власне зростання і створювати нові робочі місця, аби європейські підприємства стали технологічнішими, інноваційнішими та стабільнішими. Промислова політика сприяє підвищенню конкурентоспроможності завдяки встановленню відповідних рамкових умов (наприклад, завдяки запровадженню дієвого законодавства та розвитку навичок). Єврокомісія розробила галузеві плани дій і законодавство на підтримку понад десятка ключових галузей промисловості, зокрема **хімічного виробництва, автопромисловості, харчової промисловості, охорони здоров'я, біотехнологій та авіонавігації**. Єврокомісія також опікується галузями, що мають геостратегічне значення і характеризуються високим ступенем державного втручання, як-от **оборона, безпека й космос**.

Європейська Комісія спільно з **Європейським інвестиційним банком** запровадила **Інвестиційний план для Європи**, згідно з яким створено **Європейський фонд стратегічних інвестицій**, що має на меті мобілізацію інвестицій по всій Європі. Станом на вересень 2017 року Фонд забезпечив гарантовані інвестиції обсягом понад 236,1 млрд євро. Він надає гарантії на підтримку проектів, фінансованих Європейським інвестиційним банком, зосереджуючи увагу на об'єктах інфраструктури, інноваціях і невеликих підприємствах. Очікується, що близько 454 тис. малих і середніх підприємств, а також компаній із середньою капіталізацією зможуть скористатися покращеним доступом до фінансування завдяки ресурсам цього фонду. Єврокомісія також керує низкою програм ЄС, спрямованих на підтримку інновацій та підприємництва, зокрема:

- **COSME**, що підтримує конкурентоспроможність підприємств малого та середнього бізнесу;
- **Horizon 2020 з підтримки досліджень та інновацій**;
- **Galileo** (розвиток систем супутникової навігації) та **Copernicus** (спостереження за поверхнею Землі).

Дізнайтесь більше: https://europa.eu/european-union/topics/enterprise_en

@EU_Growth/@EEN_EU

Єдиний ринок

Єдиний ринок – чи не найголовніше досягнення ЄС – стимулює економічне зростання та створює робочі місця, спрощує повсякденне життя людей і бізнесу.

Завдяки **єдиному ринку** (який іноді називають внутрішнім ринком) люди, товари, послуги та фінанси переміщуються на території ЄС майже так само вільно, як і в межах однієї країни. Громадяни ЄС можуть навчатися, жити, купувати товари та послуги, працювати і виходити на пенсію в будь-якій країні ЄС, а також користуватися продукцією з усієї Європи.

На шляху до вільної торгівлі та вільного руху людей, товарів, послуг і капіталу між країнами ЄС на єдиному ринку довелося подолати сотні технічних, правових і бюрократичних бар'єрів. Як наслідок, підприємства змогли розширити свою діяльність, конкуренція забезпечила зниження цін, а споживач отримав більший вибір. Наприклад, телефонні дзвінки в Європі стали набагато дешевшими, ціни на авіаперевезення знизились, а для мандрівників відкрилися нові маршрути. Водночас ЄС дбає про те, щоби розширення свобод не підірвало засади справедливості, захисту прав споживачів та екологічної стабільності.

<http://bit.ly/2jlDcdD>

Що робить ЄС

Європейська Комісія співпрацює з владою та зацікавленими структурами у країнах ЄС для здійснення моніторингу та забезпечення дотримання встановлених правил, аби люди й підприємства могли користуватися перевагами єдиного ринку. Однак усе ще залишаються певні бар'єри на шляху до його повноцінного функціонування. Тому Євросоюз працює над вирішенням таких питань:

- усунення наявних регуляторних або адміністративних перепон, які перешкоджають населенню вільно купувати чи продавати товари й послуги в будь-якій іншій країні ЄС;
- полегшення доступу великих і малих підприємств до фінансів через **Інвестиційний план для Європи** та **Союз ринків капіталу**;
- заохочення населення до працевлаштування в інших країнах ЄС, де є вакансії та потреба в спеціалізованих навичках, зокрема за допомогою **Європейської професійної карти** та порталу **EURES**, що сприяє мобільності на ринку праці;
- запобігання соціальному демпінгові, практиці використання дешової робочої сили та переміщення виробництва до країн або регіонів із низьким рівнем заробітної плати;
- активізація співпраці між національними податковими органами;
- запровадження єдиної консолідованої податкової бази в ЄС та податку на фінансові транзакції.

На додаток до правил функціонування єдиного ринку, що гарантують вільне пересування людей, громадянам ЄС не потрібен паспорт для поїздки у межах Шенгенської зони, яка наразі охоплює країни ЄС (окрім Болгарії, Ірландії, Хорватії, Кіпру, Румунії та Великої Британії), а також Ісландію, Ліхтенштейн, Норвегію та Швейцарію. Для підвищення безпеки в Шенгенській зоні країни-учасниці Шенгенської угоди активізували перевірку на зовнішніх кордонах ЄС і посилили співробітництво між органами поліції.

Дізнайтесь більше: https://ec.europa.eu/info/topics/single-market_en

Цифрова економіка та суспільство

Єдиний цифровий ринок ЄС має на меті відкрити можливості для людей і бізнесу та зміцнити позиції Європи як світового лідера в галузі цифрової економіки.

- Дедалі більше товарів і послуг доступні в режимі онлайн або в цифровому форматі. Однак досі існують певні перепони, що обмежують бізнес, покупки чи доступ до цифрового контенту в іншій країні ЄС. Ці перешкоди можуть бути різними: від нарахування певної плати до «геоблокування», відсутності доступу до Інтернету чи браку навичок роботи з цифровими технологіями. Через це чимало людей втрачають нагоду скористатись широким асортиментом товарів і послуг, доступних у режимі онлайн, а підприємства – розширити свій бізнес чи збільшити прибутки до бажаного рівня завдяки високоякісним цифровим послугам.

Що робить ЄС

Ідея **єдиного цифрового ринку** полягає в трансформації 28 національних ринків у безперешкодну зону, в рамках якої люди і підприємства зможуть торгувати, впроваджувати інновації та взаємодіяти легально, безпечно, надійно й ефективно, спрощуючи своє життя. Це означає, що бізнес зможе максимально використовувати нові технології, зокрема малі підприємства зможуть виходити за межі ЄС «в один клік». Створення єдиного цифрового ринку потенційно може забезпечити економіці Європейського Союзу 415 млрд євро на рік і створити сотні тисяч робочих місць.

Із травня 2015 року Єврокомісія представила 35 дієвих ініціатив у межах **стратегії єдиного цифрового ринку**. Основним завданням на сьогодні є практичне втілення цих пропозицій для громадян ЄС. Деякі з необхідних кроків уже зроблені:

- У червні 2017 року скасовано **плату за роумінг**. Відтепер мандрівники в ЄС можуть користуватися мобільним телефоном за тарифами своєї країни;
- Узгоджено нові надійні **правила захисту персональних даних**;
- Єврокомісія запропонувала заходи забезпечення кожній особі в ЄС **найкращого можливого інтернет-зв'язку**. Водночас **ініціатива WiFi4EU** сприяє встановленню безкоштовних точок Wi-Fi у місцевих громадах по всій території ЄС;
- Одна з ключових цілей ЄС – посилити рівень захисту європейців в епоху цифрових технологій. Тому Єврокомісія запропонувала нові інструменти, котрі сприятимуть захисту людей і бізнесу **від кібератак**;
- З 2018 року запроваджуються нові **правила ЄС щодо портативності**, які надають подорожнім у країнах ЄС можливість користуватися своїми онлайн-передплатами на фільми, телепрограми, електронні книги, відеоігри та музичні сервіси так само, як удома.

Дізнайтесь більше: <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en>

facebook.com/DigitalSingleMarket

@DSMeu

Зайнятість та соціальний захист

ЄС сприяє створенню нових і кращих робочих місць у Європі та прагне забезпечити гідні соціальні стандарти для всіх своїх громадян, зокрема завдяки підтримці з боку Європейського соціального фонду обсягом 86,4 млрд євро.

Євросоюз і країни ЄС несуть спільну відповідальність за політику зайнятості й соціальний захист населення. Єврокомісія визнала головними пріоритетами **створення робочих місць, економічне зростання та інвестиції**, реалізацію яких підтримує **Інвестиційний план для Європи**.

18

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СОЮЗ: ЩО ЦЕ ТАКЕ І ЩО ВІН РОБИТЬ

Що робить ЄС

Політика ЄС у сфері зайнятості та соціального захисту населення спрямована на вирішення таких питань:

- створення якісних робочих місць на всій території ЄС;
- допомога населенню з пошуком роботи у рідній чи іншій країні ЄС;
- сприяння розвитку навичок і підприємництва;
- координування та модернізація програм соціального забезпечення;
- створення кращих умов праці шляхом запровадження загальних мінімальних стандартів праці;
- підтримка соціальної інтеграції та боротьба з бідністю;
- захист прав людей з інвалідністю.

Ці напрямки політики сприяють досягненню **цілей «Європа-2020»** у сфері працевлаштування, соціальної інтеграції та освіти. Євросоюз забезпечує та координує фінансування, аби допомогти країнам ЄС інвестувати в людей (у таких сферах, як догляд за дітьми, охорона здоров'я, навчання, забезпечення доступної інфраструктури й допомога у працевлаштуванні) та реформувати їхні системи соціального забезпечення. **Європейський соціальний фонд** інвестує 86,4 млрд євро, щоб допомогти мільйонам європейців опанувати нові навички та знайти кращу роботу. Програма **«Гарантія для молоді»** (8,8 млрд євро) підтримує працевлаштування молоді, дбаючи про те, щоби всі люди молодші 25 років отримали якісну, конкретну пропозицію працевлаштування, стажування, практичного навчання чи безперервної освіти протягом 4-х місяців після здобуття формальної освіти або отримання статусу безробітного. **Ініціатива підвищення кваліфікації** допомагає дорослим опанувати базові навички, як-от читання, письмо чи користування комп'ютером. Завдяки цій ініціативі за підтримки Євросоюзу держави-члени ЄС надають своїм громадянам другий шанс сформувати необхідні для працевлаштування навички.

Хоча соціальне забезпечення залишається в межах компетенції кожної країни ЄС, Євросоюз буде мости між національними системами для громадян, які перетинають кордони. **Правила ЄС щодо координації діяльності у сфері соціального забезпечення** не замінюють національні системи, а захищають права на соціальне забезпечення осіб, які переїжджають із країни в країну ЄС (а також в Ісландію, Ліхтенштейн, Норвегію та Швейцарію). Крім того, Євросоюз захищає людей, запроваджуючи закони, які обмежують робочий час, борються з дискримінацією на робочому місці, підвищують безпеку умов праці та гарантують виплату компенсації у разі отримання травми на виробництві. Для забезпечення нових і дієвіших прав для громадян **Європейська декларація про соціальні права** закріплює принципи та права у сфері забезпечення рівних можливостей на ринку праці, справедливих умов праці та соціального захисту. Європейський портал мобільності праці **EURES** також допомагає єднати шукачів праці й роботодавців.

Дізнайтесь більше: https://ec.europa.eu/info/topics/employment-and-social-affairs_en
Аналітична доповідь Європейської Комісії щодо соціального виміру в Європі

facebook.com/socialeurope

@EU_Social

Освіта і навчання

Євросоюз допомагає підвищувати якість освіти, заохочуючи до співпраці між державами-членами ЄС і доповнюючи їхню діяльність на національному рівні. Програма Erasmus+ надає можливість здобути освіту, навчання, досвід роботи чи волонтерства за кордоном для людей будь-якого віку, особливо молоді.

Інвестування в освіту й навчання – запорука майбутнього людини, особливо в молодому віці. За даними **доповіді 2015 року**, понад 4,4 млн випускників шкіл і кожен четвертий дорослий у ЄС мають низький рівень навичок, що ускладнює їхній доступ до ринку праці та повноцінну участь у житті суспільства.

Що робить ЄС

Країни ЄС відповідають за власні системи освіти й навчання, однак Євросоюз допомагає їм забезпечити якісну освіту завдяки обміну найкращими практиками, встановленню цілей і критеріїв, а також наданню фінансової та експертної підтримки. Стратегія ЄС у сфері освіти й професійної підготовки спрямована на досягнення таких завдань до 2020 року:

- втілення в життя стратегії безперервного навчання і забезпечення мобільності;
- підвищення якості й ефективності освіти та навчання;
- сприяння рівності, соціальної злагоженості й активній громадянській позиції;
- підвищення рівня креативності та інновацій, а також розвиток навичок підприємництва, на всіх рівнях освіти і навчання.

Erasmus+ – програма ЄС, спрямована на підтримку освіти, навчання, молоді та спорту – допомагає долати проблему безробіття молоді завдяки розширенню можливостей особистого розвитку, навичок і працевлаштування. Маючи загальний бюджет обсягом 14,7 млрд євро на період 2014-2020 років, програма допоможе понад 4 млн людей (переважно молоді) здобути освіту, пройти навчання, отримати досвід роботи або волонтерства в іншій країні. Erasmus+ покращує перспективи працевлаштування й особистого розвитку молодих фахівців, сприяючи формуванню навичок, необхідних на ринку праці та в суспільстві зараз і в майбутньому.

ЄС також запровадив низку інших ініціатив задля спрощення процесу здобуття освіти, навчання або роботи за кордоном. Європейські країни, профспілки та роботодавці співпрацюють заради покращення професійного навчання й освіти в рамках **Копенгагенського процесу**, одним зі здобутків якого стала **Європейська кредитно-модульна система організації професійно-технічної освіти й навчання** та мережа забезпечення якості, що сприяє працевлаштуванню й навчанню за кордоном. Болонський процес і Європейський простір вищої освіти полегшують переміщення людей у межах європейських систем освіти завдяки взаємовизнанню тривалості навчання, порівнюваним кваліфікаціям та єдиним стандартам якості.

Europass допомагає працівникам шукати працевлаштування за кордоном, презентуючи свої навички і кваліфікацію за допомогою стандартизованого загальноєвропейського формату, який є зрозумілішим для роботодавців.

Дізнайтесь більше: https://ec.europa.eu/info/topics/education-and-training_en

facebook.com/EUErasmusPlusProgramme

@EUErasmusPlus

Дослідження та інновації

Програма досліджень та інновацій Horizon 2020 з бюджетом 77 млрд євро допомагає Євросоюзу стимулювати економічне зростання та створення робочих місць і долати деякі з найсерйозніших викликів, що стоять перед нами.

20

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СОЮЗ: ЩО ЦЕ ТАКЕ І ЩО ВІН РОБИТЬ

Дослідження й інновації – важливі елементи забезпечення здоров'я нашої економіки та суспільства. Саме на них опирається політика ЄС, спрямована на створення нових робочих місць, економічне зростання та залучення інвестицій. Також ці напрямки забезпечують отримання необхідних знань і пошук способів вирішення нагальних проблем, як-от у випадку спалаху лихоманки Ебола 2014 року або міграційної кризи та довгострокових соціальних проблем, наприклад, у сфері охорони здоров'я, змін клімату й енергетики.

Водночас дослідження й інновації можуть поліпшити життя людей завдяки покращенням у таких сферах, як охорона здоров'я, транспорт та енергетика, слугуючи стартовим майданчиком для безлічі нових товарів і послуг, здатних підвищувати якість життя та покращувати економічні показники.

Що робить ЄС

ЄС – найбільша у світі фабрика знань, адже саме тут зосереджена третина світових науково-технічних розробок. Однак в умовах зростаючої глобальної конкуренції ЄС мусить краще втілювати передові наукові досягнення й інноваційні ідеї в успішні продукти і технології. Всі країни ЄС мають власну політику та програми фінансування наукових досліджень, проте для успішного вирішення багатьох ключових проблем ефективніше допомогти науковцям і новаторам у різних країнах працювати разом. Саме тому наукові дослідження та інновації отримують підтримку на рівні ЄС, зокрема за програмою **Horizon 2020**.

Із обсягом інвестицій 77 млрд євро протягом 7 років (2014-2020) Horizon 2020 є найбільшою програмою з підтримки наукових досліджень та інновацій, яка коли-небудь існувала на території ЄС. Ця програма доповнюватиме інші державні та приватні інвестиції, які будуть залучені завдяки їй. Вона обцяє забезпечити ще більше інноваційних рішень, новинок і світових першостей, втілюючи на практиці ідеї, народжені в лабораторіях.

Програма Horizon 2020 має три основні завдання:

- підтримувати високий рівень науки, зокрема через **Європейську дослідницьку раду**, навчання та кар'єрний розвиток дослідників у межах програми «Дії Марії Склодовської-Кюрі»;
- сприяти лідерству в галузях нано- та біотехнологій, зокрема шляхом підтримки компаній і підприємців;
- вирішувати найважливіші суспільні виклики, що стоять перед нами, зокрема в галузі охорони здоров'я, транспорту, енергетики, попередження кліматичних змін, а також захисту свободи і безпеки.

Європейська Комісія також прагне розробити політику, котра сприятиме дослідженням і стимулюватиме інновації. Нові політики та дії згруповані за трьома основними напрямками: **відкриті інновації, відкрита наука та відкритість світу**.

Дізнайтесь більше: https://ec.europa.eu/info/topics/research-and-innovation_en

facebook.com/EUScienceInnov

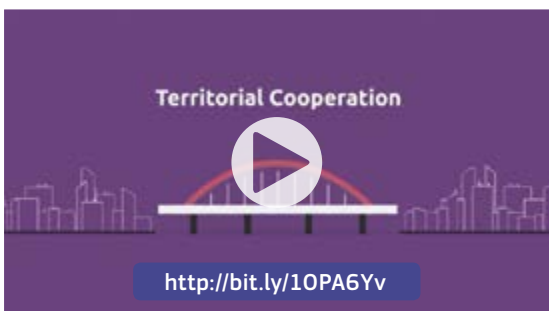
@EUScienceInnov

Регіональна політика

Регіональна політика охоплює всі регіони й міста Європейського Союзу і має на меті підтримувати створення робочих місць, конкурентоспроможність підприємств, економічне зростання та сталий розвиток, а також підвищувати якість життя громадян.

- Інвестиції в науково-дослідні та інноваційні центри в Сан-Гвані, Голвеї та Котбусі; модернізація аеропортів Риги та Вроцлава; покращення міської мобільності в Афінах, Софії та Клуж-Напоці; збереження Мон-Сен-Мішеля й охорона Помпеї; розвиток ширококугової інфраструктури в Корнуоллі чи по всій Литві; підтримка малих і середніх підприємств в Утрехті та Паредеші; реконструкція міських центрів Санта-Кулома-де-Грамане і Льєжа; модернізація водоочисних споруд у Тренчині та Славонському Броді; сприяння використанню інформаційних технологій в університетах Нікосії та Любляни – ось лише декілька прикладів з-поміж тисяч **проектів**, які отримали співфінансування у регіонах Європи з бюджету регіональної політики ЄС.

Що робить ЄС

Регіональна політика є основою європейської солідарності, що сприяє економічному зростанню та підвищенню якості життя шляхом забезпечення стратегічного інвестування. Цей інструмент спрямовує основну частку фінансових ресурсів на допомогу менш розвиненим країнам і регіонам ЄС, які завдяки цьому можуть наздогнати більш розвинені регіони, зменшуючи соціально-економічні та територіальні диспропорції, які все ще існують у Євросоюзі.

Управління регіональною політикою здійснюється спільно Європейською Комісією, **державами-членами ЄС та їхніми регіонами**, які обирають проекти, що будуть спільно фінансуватися ЄС, за програмами, попередньо узгодженими з Європейською Комісією.

Кошти Євросоюзу завжди доповнюють національні (приватні та/або державні) фонди.

Розробка кожної програми є колективним процесом, до якого залучені зацікавлені сторони на європейському, національному, регіональному й місцевому рівнях, соціальні партнери та громадянське суспільство. Така форма партнерства застосовується на всіх етапах реалізації проекту – від формулювання ідеї, управління та впровадження до моніторингу й оцінки його здобутків.

Завдяки програмам **Interreg** регіональна політика приділяє особливу увагу потребам і потенціалу прикордонних регіонів, де мешкає 37% населення ЄС.

Для досягнення цих цілей та вирішення різноманітних потреб розвитку в усіх регіонах Євросоюзу в 2014-2020 роках на реалізацію регіональної політики виділено 259,7 млрд євро – чверть загального бюджету ЄС. Ці ресурси спрямовують на фінансування стратегічних об'єктів транспортно-комунікаційної інфраструктури, перехід до екологічно чистішої економіки, допомогу малим і середнім підприємствам на шляху до впровадження інновацій та підвищення конкурентоспроможності, створення нових і стабільних робочих місць, зміцнення та модернізацію систем освіти, а також формування більш інклюзивного суспільства. Додаткову інформацію про європейські структурні та інвестиційні фонди можна отримати тут: <https://cohesiondata.ec.europa.eu/overview>

Дізнайтесь більше: https://ec.europa.eu/info/topics/regional-policy_en

facebook.com/EUinmyregion

@EU_Regional

Транспорт

Транспортна політика ЄС підтримує рух європейської економіки, розвиваючи сучасну інфраструктурну мережу, яка робить подорожі швидшими й безпечнішими, сприяючи при цьому впровадженню екологічних і цифрових технологій.

Щоби стимулювати торгівлю, економічне зростання й зайнятість, Європа потребує ефективного транспортного сполучення. Транспорт є основним чинником, що сприяє розвитку економіки, забезпечуючи понад 9% валової доданої вартості (внеску в економіку) в Євросоюзі. 2015 року лише транспортні послуги забезпечили приблизно 651 млрд євро у валовій доданій вартості та зайнятості близько 11 млн осіб.

Транспортна політика Євросоюзу спрямована на подолання перешкод між державами-членами ЄС і формування єдиної європейської транспортної зони, де забезпечені умови для чесної конкуренції серед різних видів транспорту.

Що робить ЄС

Завдяки політиці ЄС упродовж останніх 20 років у транспортному секторі Європи спостерігається значний прогрес. Це сприяє підвищенню безпеки у повітрі, на морі й автошляхах, створенню гідних умов праці для працівників сектору; ширших і дешевших варіантів мобільності для подорожніх та бізнесу; а також швид-

кому руху до екологічно чистого транспорту та рішень на основі цифрових технологій.

І це ще не все.

- Відтепер вантажний транспорт може працювати в інших країнах, а не лише в країнах реєстрації, що зменшує кількість порожніх зворотних рейсів;
- Ініціатива «Єдине європейське небо» дозволила спростити і здешевити перельоти;
- Ліцензовані залізничні підприємства відтепер можуть пропонувати свої послуги в будь-якій точці ЄС;
- Відкриття ринку морських перевезень дало судноплавним компаніям змогу працювати в більшій кількості країн.

Безпека є пріоритетом номер один. Смертність на автошляхах Європи скоротилася більш ніж удвічі з 2001 по 2016 роки і продовжує знижуватись. Небезпечним авіалініям заборонено здійснювати перельоти в Європі. Також ЄС запровадив жорсткіші правила безпеки на морі. Крім того, транспортна політика ЄС допомагає і захищає людей під час подорожей в інші способи. Користуючись авіа-, залізничним, морським або автобусним сполученням, **пасажирів, які подорожують в ЄС** мають певні права у разі затримки чи скасування рейсів.

Політика ЄС у галузі транспортної інфраструктури, що фінансується через **Механізм європейсько-го об'єднання** з бюджетом понад 26 млрд євро на 2014-2020 роки, має на меті з'єднати континент зі сходу на захід та з півночі на південь через усунення прогалин між національними транспортними мережами; подолання перепон на шляху до безперешкодного функціонування єдиного ринку і технічних бар'єрів, наприклад, несумісних стандартів у галузі залізничних перевезень. ЄС підтримує наукові дослідження та інновації, а також ефективне розгортання нових екологічних транспортних технологій, наприклад, упроваджує нові правила, що сприяють чистим технологіям у сфері транспорту. Євросоюз також координує перехід до систем з'єданого й автоматичного керування.

Дізнайтесь більше: https://ec.europa.eu/info/topics/transport_en

@Transport_EU

Сільське господарство та розвиток сільської місцевості

Спільна сільськогосподарська політика забезпечує стабільне постачання продуктів харчування, які виготовляють ресурсоощадливим способом для понад 500 млн споживачів у ЄС і реалізують за доступними цінами. Ця політика також підтримує створення робочих місць та економічне зростання в сільській місцевості.

Спільна сільськогосподарська політика реалізується в усіх державах-членах Євросоюзу і фінансується з бюджету ЄС. Вона підтримує харчову промисловість та сільське господарство ЄС – один із основних секторів економіки, котрий забезпечує близько 44 млн робочих місць. У 2016 році обсяг інвестицій на підтримку фермерів з метою забезпечення ресурсоощадливого виробництва продуктів харчування, а також стимулювання економічного зростання сільських регіонів та активізації життя в сільській місцевості становив близько 61 млрд євро (приблизно 38 % бюджету ЄС). Спільна сільськогосподарська політика також підтримує екологічне й безпечне з погляду кліматичних змін сільське господарство в усьому ЄС та заохочує здоровий спосіб життя.

Що робить ЄС

Спільна сільськогосподарська політика ЄС має декілька механізмів підтримки.

- **Прямі платежі на підтримку доходів сільгоспвиробників.** Сільське господарство може бути ризикованим і затратним бізнесом. Погодні умови та кон'юнктура сільськогосподарського ринку часто непередбачувані й можуть значно впливати на врожайність і прибутки сільгоспвиробника. Це однаково погано і для фермера, і для споживача, адже може негативно вплинути на ланцюг постачання харчових продуктів. Саме тому левова частка бюджету сільського господарства (72%) йде на прямі виплати фермерам за умови, що вони дотримуватимуться стандартів безпеки продуктів харчування і правил, спрямованих на охорону довкілля, забезпечення здоров'я та добробуту населення. Серед переваг для довкілля та клімату – захист ґрунтів і біорозмаїття та збереження постійних пасовищ, що є дуже ефективним способом блокування викидів вуглекислого газу і зменшення глобального потепління. Прямі платежі допомагають оплачувати фермерам забезпечення суспільних благ, які йдуть на користь суспільству загалом і не оплачуються ринком;
- **Ринкові заходи,** які застосовують для подолання складних ситуацій, наприклад, раптового скорочення попиту через загрозу для здоров'я, падіння цін через тимчасовий надлишок пропозиції або вплив непередбачених геополітичних подій;
- **Програми розвитку сільських регіонів** (фінансуються спільно з державами-членами ЄС) сприяють інноваціям і підвищенню конкурентоспроможності, допомагаючи сільським регіонам ставати привабливішими для проживання та працевлаштування. Такі програми передбачають модернізацію ферм і підтримку молодих фермерів, а також виробництво традиційної та органічної продукції.

Іншими важливими пріоритетами є відновлення екосистем, залежних від сільського господарства й лісництва, підвищення ефективності використання ресурсів, а також перехід до стійкої до кліматичних змін економіки з низьким рівнем викидів вуглекислого газу. Ці напрямки отримають 51,7% (приблизно 51 млрд євро) фінансування із загального бюджету, спрямованого на розвиток сільського господарства у 2014-2020 роках.

Дізнайтесь більше: https://ec.europa.eu/info/topics/agriculture_en

facebook.com/EUAgri

@EUAgri

Морський промисел і рибальство

Євросоюз захищає моря й океани та дбає про їхній економічно й екологічно сталий розвиток, що є рушійною силою забезпечення нових робочих місць, економічного зростання та інновацій.

Моря й океани є рушіями європейської економіки. «Синя» економіка забезпечує близько 5,4 млн робочих місць і створює валову додану вартість обсягом майже 500 млрд євро на рік. **Блакитне зростання** – це стратегія максимального використання потенціалу сталого розвитку в галузі морського промислу та морського виробництва загалом.

Спільна політика ЄС у галузі рибальства має на меті забезпечити екологічно, економічно та соціально сталий розвиток рибальства й аквакультури (риборозведення в контрольованих умовах), аби забезпечити джерело здорової їжі для сучасних та майбутніх поколінь громадян ЄС. Завдання цієї політики – сприяти динамічному і водночас сталому розвитку рибної промисловості, зокрема збереженню ресурсів і захисту морського середовища, забезпечуючи при цьому справедливі стандарти для життя громад, які займаються рибальством.

Що робить ЄС

Моря й океани не лише забезпечують продукти харчування, зайнятість населення, транспорт і відпочинок. Завдяки науково-технічному прогресу вони є джерелом виробництва фармацевтичних засобів, видобутку мінералів і виробництва відновлюваної енергії. Підтримуючи ці нові можливості, ЄС відіграє важливу роль у просуванні відповідального та ресурсоощадливого використання морів у Європі та у всьому світі.

ЄС визначив **морські природні території, які перебувають під охороною**, для захисту морських екосистем і біорозмаїття, а також послуг, які забезпечують ці екосистеми.

На таких територіях діяльність людини обмежена заради збереження природного середовища.

Спільна політика у галузі рибальства фінансується через Європейський фонд **морського і рибного господарства**, який на період 2014-2020 років виділяє понад 6,4 млрд євро на допомогу рибалкам в адаптуванні до ресурсоощадливого рибного господарства, створення робочих місць у цьому секторі та диверсифікацію економіки в прибережних громадах. Фонд забезпечує співфінансування задля підтримки держав-членів ЄС у впровадженні операційних програм і проєктів, спрямованих на досягнення цілей спільної політики в галузі рибальства. Ця політика передбачає комплекс правил для управління риболовецькими флотами Європи та збереження промислових запасів риби, що можуть бути відновлюваними, проте не безмежними. З метою запобігання надмірному вилову для держав-членів встановлено квоти за кожним видом риби. Щоб уникнути марнотратної практики риболовецьких флотів, які топили небажаний вилов риби, поступово впроваджується обов'язок здавати улов риби на березі.

Дізнайтесь більше: https://ec.europa.eu/info/topics/maritime-affairs-and-fisheries_en

Протидія кліматичним змінам

ЄС намагається скорочувати викиди парникових газів, заохочувати інших основних забруднювачів активно вживати контрзаходи та запобігати неминучим наслідкам кліматичних змін.

Заходи ЄС із протидії кліматичним змінам мають на меті зупинити зміни клімату Землі, зокрема зростання глобальних температур через збільшення парникових газів **унаслідок діяльності людини**. Підвищення температур має чимало **наслідків** – затоплення чи посухи в районах, які раніше ніколи не стикалися з подібними ризиками, екстремальні погодні явища, що ставлять під загрозу виробництво продуктів харчування, особливо в бідних країнах. Нестача води та їжі може спровокувати голод, регіональні конфлікти та масову міграцію, при цьому чимало видів рослин і тварин також опиняться під загрозою зникнення.

Що робить ЄС

Щоб утримати зміни клімату на безпечних рівнях, міжнародне співтовариство домовилося про обмеження глобального потепління до 2 °C відносно доіндустріальних рівнів, намагаючись при цьому скоротити підвищення середньосвітової температури до 1,5 °C. Протидія кліматичним змінам сьогодні дозволить уникнути людських жертв та економічних витрат у майбутньому. **Стратегія ЄС щодо адаптації** до кліматичних змін передбачає зведення захисних споруд від повеней, культивування засухостійких сільськогосподарських культур та зміну будівельних норм.

Зволікання у боротьбі зі змінами клімату може коштувати ЄС занадто дорого. Разом з тим попит на чисті технології, що постійно зростає, створює можливість для інновацій, впровадження екологічних технологій та появу нових робочих місць. Заходи з протидії кліматичним змінам включені до всіх напрямків бюджету Євросоюзу, а 20% **бюджету ЄС на 2014-2020 роки** буде витрачено на ініціативи, пов'язані з кліматом.

До 2020 року ЄС ставить такі цілі у сфері **енергетики та протидії кліматичним змінам**:

- скорочення викидів парникових газів на 20% відносно рівня 1990 року (щонайменше на 40% до 2030 року);
- 20% усієї спожитої енергії має забезпечуватися з відновлюваних джерел (щонайменше 27% до 2030 року);
- підвищення енергоефективності на 20% порівняно з інерційним бізнес-сценарієм (щонайменше на 27% до 2030 року).

У довгостроковій перспективі ЄС зобов'язується скоротити викиди парникових газів на 80-95% до 2050 року відносно рівнів 1990-го року.

Система торгівлі квотами на викиди в ЄС – наріжний камінь кліматичної стратегії ЄС. Це дозволяє скорочувати викиди з об'єктів промисловості, електростанцій та авіарейсів на території ЄС без зайвих затрат. ЄС також провадить дієву політику щодо боротьби з викидами в інших секторах економіки, наприклад, у сфері транспорту й сільського господарства.

Євросоюз очолює глобальні заходи з протидії кліматичним змінам, зокрема заохочує міжнародне співтовариство підтримувати **Паризьку угоду** 2015 року, а також вживати необхідних заходів для її практичного застосування на місцевому рівні.

Дізнайтесь більше: https://ec.europa.eu/info/topics/climate-action_en

facebook.com/EUClimateAction

@EUClimateAction

Довкілля

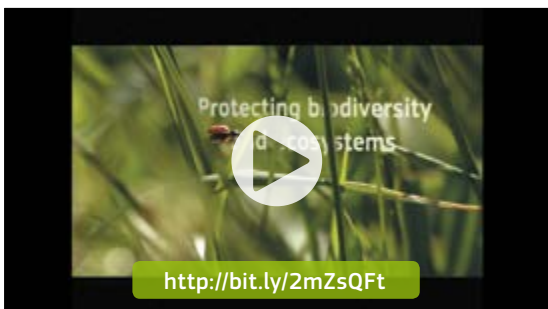

В Євросоюзі запроваджені чи не найвищі в світі екологічні стандарти, що захищають природу, екологізують економіку та сприяють досягненню дбайливого й раціонального використання природних ресурсів.

Екологічні проблеми не знають кордонів. Саме тому ми маємо вирішувати їх шляхом співробітництва як на рівні ЄС, так і в співпраці з іншими країнами світу.

26

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СОЮЗ: ЩО ЦЕ ТАКЕ І ЩО ВІН РОБИТЬ

Захист довкілля та сприяння сталому зростанню нерозривно пов'язані одне з одним. Екологічна політика може відігравати ключову роль у створенні нових робочих місць і заохоченні інвестицій. Екологічні інновації можна впроваджувати й експортувати, підвищуючи конкурентоспроможність Європи та покращуючи якість життя людей.

Що робить ЄС

Сьома **програма дій ЄС із захисту довкілля** визначає напрямок реалізації екологічної політики Євросоюзу до 2020 року, а також бачення того, яким має бути ЄС до 2050 року. Серед стратегічних завдань – досягти життя в середовищі, де нічого не витрачають марно, де природні

ресурси використовують раціонально, а біорозмаїття захищають, цінують та відновлюють.

Ця програма зосереджена на трьох ключових напрямках діяльності:

- захист, збереження та зміцнення природного капіталу ЄС;
- перетворення економіки ЄС на ресурсозберігальну, екологічну та конкурентоспроможну з низьким рівнем викидів вуглекислого газу;
- захист громадян ЄС від екологічних проблем і ризиків для здоров'я та добробуту.

Природа – це наша система життєзабезпечення, тож маємо дбати про неї. Ми спільно користуємося ресурсами, зокрема водою, повітрям, природним середовищем і різними видами флори та фауни, а тому так само спільно маємо застосовувати екологічні стандарти, спрямовані на їхній захист. ЄС прагне захистити ці природні ресурси та припинити скорочення чисельності видів, яким загрожує зникнення й занепад середовища їхнього існування. **Natura 2000** – це мережа з 26 тис. заповідних природних територій, які охоплюють майже 20% суходупної території ЄС, де ресурсоощадлива діяльність людини може співіснувати з рідкісними й вразливими видами та їхнім природним середовищем. Забруднення води і повітря, а також хімічні речовини – одна з основних екологічних проблем людства. Для захисту людини від екологічних проблем і ризиків для здоров'я і добробуту політика ЄС прагне гарантувати **безпечну питну воду** та **воду для купання**, покращити **якість повітря**, зменшити рівень **шуму** і скоротити чи усунути наслідки дії **шкідливих хімічних речовин**.

План дій ЄС щодо **економіки замкненого циклу** має на меті трансформувати економіку завдяки підвищенню довговічності продукції та розширенню можливостей її переробки, а також шляхом максимально тривалого використання сировини й ресурсів. Переосмислення життєвих циклів продукції допоможе управляти дорогоцінними ресурсами вощадливіший спосіб, мінімізувати відходи та зробити Європу стійкішою до можливих труднощів із постачанням сировини.

Екологічні виклики не зупиняються на кордонах ЄС. Оскільки населення планети продовжує зростати, Євросоюз відіграє провідну роль у міжнародних заходах, які сприяють сталому розвитку. Потрібні додаткові рішучі дії, аби забезпечити чистоту повітря, океанів й інших водних ресурсів, стале використання земельних ресурсів та екосистем, а також утримання кліматичних змін на керованих рівнях.

Дізнайтесь більше: https://ec.europa.eu/info/topics/environment_en

facebook.com/EUEnvironment

@EU_ENV

Енергетика

Політика Євросоюзу в галузі енергетики має на меті забезпечити надійні, конкурентоспроможні та доступні енергоресурси, реалізуючи водночас завдання ЄС щодо протидії кліматичним змінам.

Європа стоїть перед серйозними викликами в галузі енергетики. Особливо гострою проблемою є залежність від імпорту енергоресурсів, адже на сьогодні ЄС імпортує понад половину енергоресурсів на суму 400 млрд євро щороку. Серед інших серйозних викликів – ризик перебоїв енергопостачання, високі ціни на енергоносії для домогосподарств і бізнесу, а також екологічні проблеми та проблеми зі здоров'ям унаслідок викидів парникових й інших шкідливих газів, зокрема під час згорання вугілля.

До 2030 року Євросоюз ставить перед собою такі цілі:

- обов'язкове скорочення викидів парникових газів на 40% відносно рівня 1990 року;
- обов'язкова мета – відновлювані джерела енергії в ЄС мають становити щонайменше 27%;
- підвищення енергоефективності щонайменше на 27% (Європейська Комісія запропонувала збільшити цей показник до 30%);
- завершення формування внутрішнього енергоринку – досягнення показника взаємозв'язку електромереж між країнами ЄС на рівні 15% та реалізація важливих інфраструктурних проєктів.

Що робить ЄС

Для вирішення цих завдань і досягнення цілей Євросоюзу в енергетичній сфері Європейська Комісія створила **Європейський енергетичний союз**. Цей проєкт спрямований на забезпечення надійних, доступних і сталих енергоресурсів для населення та бізнесу, а також вільного енергопостачання крізь державні кордони на території ЄС. Проєкт також сприятиме розробці нових технологій та інфраструктурних проєктів, які об'єднують європейські енергоринки, скоротять рахунки за електроенергію, забезпечать нові робочі місця й економічне зростання. Це дасть Європі змогу стати лідером у сфері відновлюваної

енергетики та протидії кліматичним змінам. Створення Енергетичного союзу також допоможе Європі відстоювати єдину позицію щодо глобальних проблем енергетики.

Додаткові напрямки політики та заходи, які допомагають ЄС забезпечити досягнення поставлених цілей:

- **Європейська стратегія енергобезпеки**, котра передбачає заходи, спрямовані на посилення безпеки енергопостачання в ЄС;
- Стейкий до змін та інтегрований на рівні ЄС енергоринки. Нові мережі транспортування газу й електроенергії будуть збудовані завдяки **Механізму європейського об'єднання**, в рамках якого виділено 5,35 млрд євро. Фінансування також надається через **Європейський фонд стратегічних інвестицій**. Одночасно триває процес усунення нормативно-правових перешкод і розробка спільних правил, спрямованих на посилення конкуренції постачальників та розширення можливостей вибору для споживачів;
- Зростання внутрішнього виробництва енергії в ЄС, зокрема з відновлюваних енергоресурсів;
- Підвищення безпеки енергокомплексів у ЄС із запровадженням суворих правил стосовно утилізації ядерних відходів та експлуатації морських нафтогазових об'єктів.

Дізнайтесь більше: https://ec.europa.eu/info/topics/energy_en

@Energy4Europe

Міжнародні відносини та безпекова політика

Зовнішня й безпекова політика дає можливість Євросоюзу висловлювати єдину позицію та діяти на міжнародній арені як єдине ціле, допомагаючи країнам ЄС протидіяти викликам, які неможливо здолати поодиночі, та сприяючи безпеці й процвітанням своїх громадян.

Ця політика реалізується очільником зовнішньополітичного напрямку ЄС – Високим представником ЄС із закордонних справ і політики безпеки (який водночас є Віце-президентом Єврокомісії) та **Європейською службою зовнішньої дії**, тобто дипломатичною службою Євросоюзу. Дії ЄС опираються саме на ті принципи, що надихнули країни ЄС на його створення й розвиток та які Євросоюз прагне поширювати на міжнародній арені – мир, демократія, верховенство права, забезпечення прав людини й основних свобод.

Що робить ЄС

Високий представник ЄС із закордонних справ і політики безпеки Федеріка Могеріні 2016 року представила **глобальну стратегію** зовнішньої та безпекової політики ЄС, що спрямована на забезпечення стабільності в регіоні європейського сусідства та за його межами, посилення безпеки й оборони та подолання викликів, зокрема пов'язаних із енергобезпекою, міграцією, кліматичними змінами й протидією тероризму. Подальші кроки у сфері безпеки й оборони були особливо швидкими – того ж року прийнято пакет широкомасштабних заходів безпеки й оборони ЄС, який дасть Європі змогу взяти на себе більшу відповідальність за цими напрямками. Глобальна стратегія визначила такі п'ять пріоритетів дій ЄС:

- безпека Євросоюзу;
- стійкість держав і суспільств до зовнішніх чинників;
- комплексний підхід до подолання конфліктів і криз;
- спільний для регіонів порядок;
- глобальне управління у XXI столітті.

Заснований 2017 року **Європейський фонд оборони** координує, доповнює і розширює національні інвестиції в галузі оборони з метою збільшення обсягів виробництва й розробки оборонних технологій та обладнання для задоволення поточних і майбутніх потреб у галузі безпеки.

ЄС підтримує країни, котрі потерпають від конфліктів та криз. Євросоюз є провідним донором заходів міжнародної спільноти у відповідь на кризу в Сирії – на допомогу **громадянам Сирії** вже виділено понад 9,4 млрд євро. ЄС продовжує підтримувати зусилля міжнародної спільноти, спрямовані на забезпечення миру на **Близькому Сході**, підтримуючи дводержавне рішення, за яким Палестинська держава існує пліч-о-пліч з Ізраїлем. Домовленість, досягнута 2015 року щодо **Іранської ядерної програми**, продемонструвала роль ЄС як лідера у веденні мирних переговорів від імені міжнародної спільноти. З 2003 року ЄС провів понад **30 цивільних місій та військових операцій** на трьох континентах. Рішення про розгортання місій приймаються спільно національними міністрами країн ЄС. Серед успіхів Євросоюзу – миротворчі місії у декількох гарячих точках світу, підготовка поліцейських, військових і співробітників берегової охорони, підтримка державного будівництва на постконфліктних етапах і боротьба з піратством у регіоні Африканського Рогу. ЄС не має постійної армії, проте об'єднує зусилля держав-членів під прапором ЄС.

Дізнайтесь більше: https://ec.europa.eu/info/topics/foreign-affairs-and-security-policy_en
Аналітичний звіт Європейської Комісії стосовно майбутнього європейської оборони

Розширення ЄС

Перспектива членства в Євросоюзі є потужним стимулом для демократичних перетворень та економічних реформ у країнах, які прагнуть стати членами ЄС.

- ЄС був створений, аби сприяти миру, процвітанню та поширенню європейських цінностей на континенті. **Розширення ЄС** – це процес, унаслідок якого країни приєднуються до Євросоюзу. З моменту заснування 1957 року **кількість членів ЄС зросла з 6 до 28 країн**. Однією з цілей приєднання інших країн до ЄС є поглиблення солідарності між народами Європи, поважаючи та зберігаючи при цьому розмаїття.

Що робить ЄС

Будь-яка європейська країна може висловити бажання стати членом Євросоюзу, якщо вона поважає демократичні цінності ЄС і прагне їх поширювати. Нові члени можуть приєднатись до ЄС лише після виконання ними відповідних умов вступу. Отже, політика розширення ЄС допомагає країнам досягти трьох ключових критеріїв:

- політична стабільність, коли політичні інституції країн гарантують демократію, верховенство права, права людини, а також повагу до меншин та їхній захист;
- функціонуюча ринкова економіка і здатність справлятися з конкуренцією та ринковими силами в ЄС;
- здатність брати на себе зобов'язання, пов'язані з членством у ЄС, зокрема відданість цілям політичного, економічного та валютного союзу.

<http://bit.ly/1MZ6B9h>

У процесі розширення Єврокомісія допомагає країнам, які бажають вступити до ЄС, виконати необхідні критерії членства та підтримує їх на етапі реалізації відповідних економічних і демократичних реформ. Коли переговори та необхідні реформи завершені й обидві сторони задоволені досягнутими результатами, країна може приєднатись до ЄС, якщо всі держави-члени дадуть на це свою згоду. На сьогодні **країнами-кандидатами** є Чорногорія, Сербія, колишня Югославська Республіка Македонія, Албанія і Туреччина. Боснія і Герцеговина та Косово* є потенційними кандидатами.

Реальна перспектива розширення ЄС у напрямку Західних Балкан сприятиме стабільності в цьому регіоні. На початку 2018 року запроваджено нову стратегію забезпечення успішного приєднання до ЄС Сербії та Чорногорії як основних кандидатів на Західних Балканах. Хоча зрозуміло, що жоден із кандидатів ще не готовий і що під час поточних мандатів Європарламенту та Єврокомісії подальше розширення ЄС не планується, згодом кількість держав-членів ЄС збільшиться. Потенційні кандидати мають забезпечити абсолютний пріоритет принципів верховенства права, справедливості та дотримання основних прав. Президент Єврокомісії Юнкер у своєму **зверненні «Стан Євросоюзу»** 2017 року заявив про те, що ця стратегія виключає можливість приєднання Туреччини до Євросоюзу в найближчій перспективі.

* Це не обмежує позицій щодо статусу та відповідає Резолюції РБ ООН 1244/1999, а також висновкові Міжнародного суду стосовно Декларації Косова про незалежність.

Дізнайтесь більше: <https://ec.europa.eu/info/node/1705>

Європейська політика сусідства

Як ключовий елемент зовнішньої політики ЄС, Європейська політика сусідства має на меті забезпечити стабілізацію регіону в політичному, економічному та безпековому сенсах.

Європейська політика сусідства регулює відносини Євросоюзу з його 16 найближчими **східними й південними партнерами**. Вона транслює прагнення ЄС спиратися на спільні з країнами-партнерами інтереси та разом працювати у пріоритетних напрямках, як-от поширення демократії, верховенства права, поваги до прав людини та суспільної згуртованості. Зміцнення стійкості держави та суспільства до зовнішніх чинників у країнах-партнерах ЄС є пріоритетом перед загрозами й тиском, яких вони зазнають, зокрема через виклики, пов'язані з міграцією та мобільністю.

Що робить ЄС

Європейська політика сусідства забезпечує основу для ефективного та міцнішого партнерства, що ґрунтується на спільних інтересах та діяльності обох сторін. Основними цілями цієї політики є:

- стабілізація сусідніх країн шляхом вирішення питань економічного розвитку, забезпечення можливостей для зайнятості населення, зокрема молоді, забезпечення транспортного сполучення та з'єднання енергосистем, вирішення проблем міграції, мобільності та безпеки;
- просування ключових інтересів ЄС, пов'язаних із належним урядуванням, поширенням демократії, забезпеченням принципу верховенства права і прав людини;
- сприяння співпраці на регіональному рівні, наприклад, через механізми Східного партнерства та Середземноморського Союзу.

Ключовими ініціативами, в рамках яких реалізується ця політика, є:

- **Східне партнерство** – спільна ініціатива для поглиблення та зміцнення відносин між ЄС та шістьма східними сусідами: Азербайджаном, Білоруссю, Вірменією, Грузією, Молдовою та Україною;
- **Південне сусідство** – рамкова структура для співпраці між ЄС і 10 країнами-партнерами (Алжир, Єгипет, Ізраїль, Йорданія, Ліван, Лівія, Марокко, Палестина*, Сирія і Туніс).

Співпраця здійснюється на двосторонньому рівні (з окремими партнерами), на регіональному рівні (з двома чи кількома партнерами зі сходу чи півдня) або з країнами-сусідами в цілому залежно від напрямку діяльності. Європейський інструмент сусідства підтримує комплексний підхід ЄС щодо своїх партнерів і є ключовим фінансовим інструментом Євросоюзу для співпраці з країнами-членами Європейської політики сусідства на 2014-2020 роки.

* Це не можна тлумачити як визнання держави Палестини і це не обмежує окремих позицій держав-членів з цього питання.

Дізнайтесь більше: https://ec.europa.eu/info/policies/european-neighbourhood-policy_en

Торгівля

Євросоюз відстоює вільну торгівлю. Кожен 1 млрд євро в експорті підтримує 14 000 робочих місць у Європі, тому ЄС бореться за відкриті ринки, рівноправні умови та найвищі міжнародні стандарти.

Євросоюз є найпотужнішою торговельною силою та однією з найвідкритіших економік світу. В умовах, коли 90% майбутнього світового зростання надходить з-за меж Європи, а третина національних доходів залежить від торгівлі, ЄС бореться за відкриті ринки, рівноправні умови та найвищі міжнародні стандарти. Євросоюз має виключні повноваження встановлювати на законодавчому рівні та укласти від імені 28 країн ЄС міжнародні торговельні угоди за напрямками його спільної комерційної політики, що спирається на правила **Світової організації торгівлі**.

Що робить ЄС

Торговельна політика ЄС опікується не лише питаннями торгівлі товарами та послугами, а й комерційними аспектами інтелектуальної власності та прямими іноземними інвестиціями.

Торговельні угоди не є самоцілью, вони також поширюють європейські цінності й принципи в усьому світі. Саме тому всі нові торговельні угоди, які укладає ЄС, містять положення про сталий розвиток, зокрема охорону довкілля й належні умови праці. Нещодавня угода з Японією – це перша торговельна угода, до якої увійшли зобов'язання, передбачені Паризькою угодою про клімат.

ЄС виступає за відкриту й чесну торгівлю та бореться з протекціонізмом, а також використовує засоби захисту торгівлі та забезпечення доступу до ринків для захисту своїх підприємств і громадян від недобросовісної конкуренції та нечесної торговельної практики.

ЄС виступає за відкриту й чесну торгівлю та бореться з протекціонізмом, а також використовує засоби захисту торгівлі та забезпечення доступу до ринків для захисту своїх підприємств і громадян від недобросовісної конкуренції та нечесної торговельної практики.

ЄС має чинні торговельні угоди з 67 партнерами по всьому світу, такі як **Комплексна економічна та торговельна угода між ЄС і Канадою**, що скасувала митні збори на 98% канадської продукції, заощаджуючи підприємцям 590 млн євро на рік. Угода з Японією може збільшити обсяги експорту до Японії на понад третину та заощадити 1 млрд євро на митних зборах. У травні 2017 року узгоджено запуск спільного плану дій щодо торгівлі з США.

До кінця 2017 року Євросоюз завершив підготовку торговельних угод зі ще 24 країнами та веде переговори стосовно ще 18 угод, які охоплюють 51 країну. У вересні 2017 року Єврокомісія виступила з пропозицією розпочати торговельні переговори з Австралією та Новою Зеландією.

Єврокомісія веде переговори про торгівлю прозоро, систематично публікуючи протоколи перемовин, доповіді, складені за результатами переговорів, а також пояснювальні документи, і регулярно звітує перед Європейським Парламентом та державами-членами.

Дізнайтесь більше: https://ec.europa.eu/info/topics/trade_en
Аналітична доповідь Європейської Комісії стосовно використання переваг глобалізації

Міжнародне співробітництво та розвиток

Розвиток посідає чільне місце в зовнішній політиці Євросоюзу, який забезпечує понад половину фінансування ініціатив міжнародного співробітництва в усьому світі.

- Відносини ЄС із рештою країн світу базуються на солідарності та співпраці. Виклики, як-от кліматичні зміни, насильницький екстремізм, торгівля людьми та нелегальна міграція, не мають кордонів. Ці загрози стосуються кожного з нас, і тільки співпрацюючи з країнами-партнерами в державах, які розвиваються, можна долати крайні форми бідності, що породжують і загострюють ці загрози.

Що робить ЄС

Для ЄС **співпраця в галузі розвитку** – не «благодійність», а інвестиції в життєздатне спільне майбутнє. Тому Євросоюз активно відстоює Цілі сталого розвитку ООН на період до 2030 року, а його **Європейський консенсус щодо розвитку**, проголошений у травні 2017 року, визначає, яким чином ЄС зосереджуватиметься на «людях, планеті, процвітання, мирі та партнерстві», працюючи заради досягнення **цілей сталого розвитку**, передбачених порядком денним на період до 2030 року.

Євросоюз прагне долати причини бідності. Це означає не лише допомогу в забезпеченні гідного доступу до продуктів харчування, чистої води, системи охорони здоров'я, освіти та землі і не лише розвиток життєво важливої транспортної та енергетичної інфраструктури й чистого довкілля. Це означає і розбудову та зміцнення принципів демократії, прав людини (зокрема рівні права жінок і чоловіків) та верховенства права. Без цього неможливо розвивати безпечне і стабільне суспільство, в якому люди зможуть процвітати, а місцевий бізнес – інвестувати, розвиватися та створювати робочі місця на тривалий період.

140 дипломатичних місій ЄС (представництв ЄС) працюють із країнами-партнерами в усьому світі, розробляючи довгострокові програми. Після схвалення Європейським Парламентом і державами-членами, управління цими

програмами здійснюється на місцях за фінансової підтримки із загального бюджету ЄС та спеціального **Європейського фонду розвитку**. Загалом за період з 2014 по 2020 роки ЄС виділить близько 82 млрд євро на зовнішнє фінансування у формі грантів, тендерів та підтримки національних бюджетів, дедалі частіше використовуючи фінанси ЄС як «початковий капітал» для заохочення місцевих державних і приватних інвестицій.

<http://bit.ly/2A4lNk3>

Дізнайтесь більше: https://ec.europa.eu/info/topics/international-cooperation-and-development_en

facebook.com/europeaid

@europeaid

Гуманітарна допомога та захист населення

Разом із державами-членами Євросоюзу є провідним донором гуманітарної допомоги у світі, забезпечуючи та координуючи надання гуманітарної допомоги постраждалим від стихійних лих у Європі та в усьому світі.

Євросоюз надає гуманітарну допомогу постраждалим від криз. 2016 року допомогу від ЄС обсягом 2,1 млрд євро отримали більше ніж 120 млн людей у понад 80 країнах. Євросоюз прагне:

- зберігати й захищати життя, попереджати і зменшувати людські страждання та захищати недоторканість життя й гідність постраждалих від стихійного лиха та техногенних катастроф;
- швидко реагувати на надзвичайні ситуації на території ЄС та поза його межами;
- зменшувати ризики стихійного лиха, наприклад, завдяки стратегіям, спрямованим на пом'якшення наслідків змін клімату;
- підвищувати готовність до стихійного лиха, зокрема розробляючи системи раннього оповіщення;

- забезпечувати плавний перехід до стратегії сприяння розвитку на етапі згорання операцій з подолання наслідків надзвичайної ситуації;
- підвищувати загальну здатність населення до відновлення після надзвичайних ситуацій, зокрема інвестуючи в заходи, що допоможуть підготуватися до майбутніх катастроф;
- захищати і забезпечувати майбутнє дітей, які зазнали наслідків техногенних катастроф чи стихійного лиха.

Що робить ЄС

ЄС реагує на кризові ситуації, діючи через **Генеральний директорат Європейської Комісії з питань європейського цивільного захисту й операцій з гуманітарної допомоги (ECHO)**, що забезпечує оперативне й ефективне надання допомоги ЄС через два основні інструменти – **гуманітарну допомогу** та **цивільний захист**. Євросоюз є провідним донором гуманітарної допомоги під час багатьох криз, включаючи зокрема такі форми допомоги:

- надзвичайна допомога вимушеним переселенцям у Сирії та біженцям у сусідніх країнах;
- гуманітарна допомога біженцям і внутрішнім переселенцям у **Греції, Іраку, Туреччині та Ємені**;
- рятувальні гуманітарні операції в найбільш постраждалих громадах **Південного Судану та Центральноафриканської Республіки**;
- Допомога громадам у районах із високим ризиком стихійного лиха для забезпечення максимальної підготовки та відновлення. Кожен євро, інвестований у підготовку до можливого стихійного лиха, заощаджує до семи євро, які будуть витрачені на боротьбу з його наслідками.

Євросоюз відряджає фахівців для надання допомоги в багатьох кризових ситуаціях у ЄС і всьому світі, діючи через **Механізм цивільного захисту**, зокрема ЄС:

- забезпечив координацію та співфінансування транспортних витрат під час проведення протипожежних операцій в Європі під час особливо **пожежонебезпечного сезону** влітку 2017 року;
- після спалаху лихоманки Ебола 2014 року створив **Європейський медичний корпус** для оперативного реагування на надзвичайні ситуації, що мають наслідки для здоров'я як у ЄС, так і поза його межами;
- допомагав постраждалим від землетрусу 2016 року в Еквадорі.

Дізнайтесь більше: https://ec.europa.eu/info/topics/humanitarian-aid-and-civil-protection_en

facebook.com/ec.humanitarian.aid

@eu_echo

Правосуддя і захист основних прав

Євросоюз гарантує своїм громадянам низку основних прав та захищає їх від дискримінації, а спільна зона правосуддя ЄС допомагає громадянам і бізнесу вирішувати транскордонні юридичні проблеми.

34

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СОЮЗ: ШО ЦЕ ТАКЕ І ШО ВІН РОБИТЬ

ЄС – це не просто єдиний ринок товарів і послуг. Європейці поділяють спільні цінності, прописані в договорах ЄС та **Хартії основних прав**, які гарантують права громадянам ЄС (громадянином ЄС автоматично є будь-яка особа, яка має громадянство однієї з країн ЄС). Євросоюз також спрощує життя європейців, які навчаються, працюють або одружуються в інших країнах ЄС, будуючи мости між різними національними правовими системами, котрі діють на території ЄС. Спільна зона правосуддя без внутрішніх кордонів і бар'єрів забезпечуватиме громадянам можливість покладатися на комплекс прав і мати доступ до правосуддя на всьому континенті.

Що робить ЄС

Євросоюз забезпечує комплекс прав, що включає:

- Правила запобігання **дискримінації** за ознакою статі, расової чи етнічної приналежності, релігії чи віросповідання, інвалідності, віку чи сексуальної орієнтації;
- Право кожної особи на захист персональних даних за новими правилами, що набрали чинності у травні 2018 року;
- Хартія основних прав, де закріплено всі особисті, громадянські, політичні, економічні та соціальні права, якими користується людина в ЄС. Ці права гарантовані Європейським Союзом на рівні законодавства ЄС;
- **Політика ЄС у сфері правосуддя та захисту основних прав**. Координація правових норм, мінімальних стандартів на території ЄС і доступ до правосуддя на рівних умовах у всіх країнах є ключовими питаннями. Наприклад, жертвам злочину гарантується єдиний перелік мінімальних прав, де б на території ЄС вони не знаходилися. Ця координація також допомагає підприємствам торгувати і працювати на єдиному ринку ЄС.

<http://bit.ly/2jknVdl>

Крім того, Євросоюз прагне зміцнити взаємодовіру між судами й адміністраціями держав-членів, які визнають судові рішення одна одної. Це особливо важливо в цивільних справах, зокрема у разі розірвання шлюбу, встановлення опіки над дитиною та призначення аліментів. **Євроюст** сприяє співпраці між національними органами юстиції для боротьби із серйозними злочинами, як-от корупцією, тероризмом, торгівлею наркотиками та їх поширенням, а **Європейський ордер на арешт** замінив тривалі процедури екстрадиції для повернення підозрюваних чи засуджених осіб до країни, в якій відбудеться або відбувся суд.

Дізнайтесь більше: https://ec.europa.eu/info/topics/justice-and-fundamental-rights_en

facebook.com/EUJustice

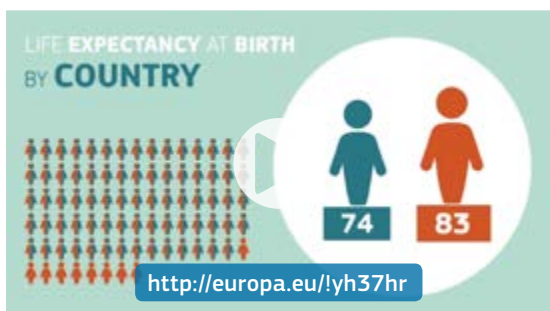
@EU_Justice

Охорона здоров'я

Здоров'я громадян є головним пріоритетом Європейського Союзу. Політика Євросоюзу в сфері охорони здоров'я доповнює політику країн ЄС, адже кожен, хто мешкає в Євросоюзі, має бути захищений від серйозних транскордонних ризиків для здоров'я та мати доступ до якісної медичної допомоги.

- Хоча організація охорони здоров'я є сферою відповідальності кожної країни ЄС, Євросоюз доповнює національну політику для досягнення спільних цілей. Координаційна роль ЄС у підготовці та реагуванні на серйозні транскордонні загрози для здоров'я має важливе значення для захисту європейців від **резистентності до протимікробних препаратів**, пандемій та інфекційних захворювань, як-от лихоманка Ебола. Політика в галузі охорони здоров'я ЄС також забезпечує економію за рахунок об'єднання ресурсів і допомагає країнам вирішувати спільні проблеми, зокрема зменшувати фактори ризику хронічних захворювань або скорочувати навантаження на системи охорони здоров'я через підвищення тривалості життя.

Що робить ЄС

Політика ЄС у сфері охорони здоров'я зосереджується на протидії серйозним загрозам для здоров'я людини в усьому світі, профілактиці захворювань і забезпеченні для всіх рівного доступу до системи охорони здоров'я та якісного медичного обслуговування. Здорове населення важливе і для економіки, а тому ЄС прагне **забезпечити доступну, ефективну та міцну систему охорони здоров'я в ЄС.**

Євросоюз активно працює у різних напрямках, як-от накопичення знань про зловідомі хвороби, пропаганда здорового способу життя та боротьба з тютюнопалінням **через впровадження законодавчих обмежень. Європейський центр профілактики та боротьби з захворюваннями** оцінює нові загрози, що виникають, аби ЄС і національні органи охорони здоров'я могли швидко реагувати. Для забезпечення пацієнтам найкращого лікування всі медичні препарати в ЄС підлягають обов'язковій реєстрації на національному рівні або на рівні ЄС (через **Європейське агентство з лікарських засобів**), перш ніж потрапити на ринок.

Головним інструментом реалізації стратегії ЄС у галузі охорони здоров'я є третя **Програма охорони здоров'я ЄС**. Із бюджетом у 449 млн євро на 2014-2020 роки, ця програма фінансує проекти співробітництва на рівні ЄС і спільні дії національних органів охорони здоров'я, підтримує неурядові організації та співпрацю з міжнародними організаціями. Крім того, програма **Horizon 2020** інвестує 7,5 млрд євро в дослідження та інновації у сфері охорони здоров'я, а **Механізм європейського об'єднання**, Структурні фонди ЄС та **Інвестиційний план для Європи** забезпечують інвестиції в інфраструктуру системи охорони здоров'я та оцифрування медичних послуг.

Європейська картка медичного страхування допомагає мандрівникам отримати лікування, якщо вони захворіють під час відвідування іншої країни ЄС, при цьому законодавство ЄС у сфері **транскордонного медичного обслуговування** визначає права громадян при перетині кордонів для отримання планової медичної допомоги. Через **Європейські мережі медичних установ з лікування рідкісних хвороб** пацієнти з рідкісним або складним захворюванням отримують найкращий рівень допомоги на території ЄС, не виїжджаючи за межі своєї країни.

Дізнайтесь більше: https://ec.europa.eu/info/topics/public-health_en

@EU_Health

Безпека продуктів харчування

Діяльність ЄС у сфері безпеки харчових продуктів має на меті захищати здоров'я людей, а також тварин і рослини на кожному етапі виробництва «від лану до столу», сприяючи при цьому процвітанням європейської харчової промисловості.

- Політика ЄС у сфері безпеки продуктів харчування покликана гарантувати безпечні та поживні продукти харчування, які виробляють зі здорових рослин і тварин, забезпечуючи при цьому найкращі можливості для харчової промисловості – найбільшого в Європі виробничого сектора. Здоров'я охороняється на кожному етапі процесу виробництва продуктів харчування шляхом запобігання забрудненню харчових продуктів і просування стандартів гігієни харчування, здоров'я рослин, а також здоров'я та належного утримання тварин. Правила маркування харчової продукції в ЄС також надають споживачам інформацію, важливу для їхнього здоров'я.

Що робить ЄС

Основні принципи політики ЄС щодо безпеки продуктів харчування визначені в **загальному харчовому законодавстві ЄС**, що забезпечує високий рівень захисту здоров'я людини та інтересів споживача, одночасно забезпечуючи ефективне функціонування єдиного ринку продуктів харчування, напоїв і кормів для тварин. Європейська Комісія впроваджує харчове законодавство в ЄС, перевіряючи імplementацію державами-членами ЄС відповідних європейських норм у своє національне законодавство та правильність його застосування, при цьому національні інституції несуть відповідальність за дотримання правил ЄС.

Тварин можна вільно переміщувати територією ЄС за умови виконання стандартів їх належного утримання під час перевезення. ЄС має механізми швидкого реагування на випадки спалахів хвороб тварин. Європейська Комісія також може проводити **інспекції** на місцях як на території ЄС, так і поза його межами для забезпечення відповідності імпортованої продукції суворим вимогам гігієни ЄС.

Згідно з нормами загального харчового законодавства створено **Європейське управління з безпеки харчових продуктів** і розроблено процедури й інструменти управління надзвичайними та кризовими ситуаціями. **Система швидкого оповіщення про якість продуктів харчування та кормів** захищає споживача від харчових продуктів, які не відповідають правилам ЄС, зокрема дає змогу виявити заборонені речовини, наприклад, незаконне використання фіпронілу в яйцях, як це трапилось 2017 року. У кожному випадку значних спалахів хвороб тварин або харчового отруєння споживачів ЄС можна відстежити рух продуктів харчування за допомогою електронного механізму – **Системи торговельного контролю та експертизи**.

За оцінками, в країнах ЄС щорічно викидають близько 88 млн тон харчових продуктів вартістю 143 млрд євро. Зменшення продовольчих відходів має величезний потенціал економії ресурсів і коштів та зниження впливу харчових продуктів на довкілля. ЄС **вирішує проблему харчових відходів**, дбаючи при цьому про безпеку продуктів харчування, роз'яснюючи відповідні правила ЄС, полегшуючи діяльність усіх сторін (державних і приватних) та сприяючи обміну інноваціями й прикладами передової практики в цій галузі.

<http://europa.eu/!Cj46Yw>

Дізнайтесь більше: https://ec.europa.eu/info/topics/food-safety_en

Захист прав споживачів

Споживча політика ЄС гарантує права споживачів, дбає про безпеку продукції, допомагає покупцеві свідомо обирати товари та послуги, а в разі виникнення проблем пропонує інструменти для їх вирішення.

Завдяки єдиному ринку споживач у ЄС має ширший вибір, більшу гнучкість, вищу якість і вигідніше співвідношення ціни та якості. Однак це також може створювати певні труднощі для споживачів, особливо в напрямках, які швидко розвиваються, наприклад, у сфері цифрових технологій, енергетики та фінансових послуг. Політика ЄС у сфері захисту прав споживачів гарантує захист прав громадян, якщо вони зіштовхнуться з будь-якими проблемами під час придбання товарів або послуг з інших країн ЄС, зокрема в режимі онлайн. Це зміцнює довіру споживачів на всій території ЄС, що також сприяє розвитку торгівлі крізь кордони на єдиному ринку ЄС.

Що робить ЄС

ЄС пропонує споживачам комплекс практичних прав на той випадок, коли щось піде не так.

- На всіх видах транспорту встановлено мінімальні стандарти, що забезпечують права пасажирів, зокрема права на інформацію, допомогу та компенсацію у разі скасування чи тривалих затримок рейсів;
- Купуючи товар онлайн, споживач може відмовитися від нього протягом 14 днів, а також може повернути товар протягом 2 тижнів і отримати сплачені за нього кошти;
- З червня 2017 року **скасовано плату за роумінг**. Європейці, котрі подорожують територією ЄС, оплачують дзвінки, SMS і передачу даних у роумінгу за тарифами своєї країни;
- Якщо товар, придбаний в ЄС (онлайн чи в магазині), відрізняється від його реклами або не працює належним чином, споживач має право на безкоштовний ремонт чи заміну;
- З 2016 року нові правила ЄС щодо іпотечних кредитів запровадили вимогу про подання в рекламі чіткої інформації для споживача та його своєчасне інформування до моменту підписання ним контракту;

ЄС також надає допомогу для швидкого й ефективного вирішення суперечок із продавцями. Ці недорогі та швидкі процедури можна застосовувати у випадку внутрішніх і міжнародних спорів. **Онлайн-платформа для врегулювання спорів** дає споживачам і продавцям змогу вирішувати суперечки стосовно

онлайн-покупок цілком в мережі Інтернет. **Мережа європейських центрів захисту прав споживачів** надає безкоштовну допомогу та консультації споживачам щодо їхніх трансграничних покупок.

Суворі стандарти безпеки застосовуються до іграшок, електроприладів, косметики та фармацевтики, а жорсткі правила гарантують відкликання **небезпечної продукції** з ринку. Щороку через **Систему швидкого оповіщення ЄС щодо небезпечних непродовольчих товарів** надходить повідомлення про понад 200 різноманітних небезпечних товарів.

<http://bit.ly/1q2p8Sj>

Дізнайтесь більше: https://ec.europa.eu/info/topics/consumers_en

facebook.com/EUJustice

@EU_Consumer

Банківська система та фінансові послуги

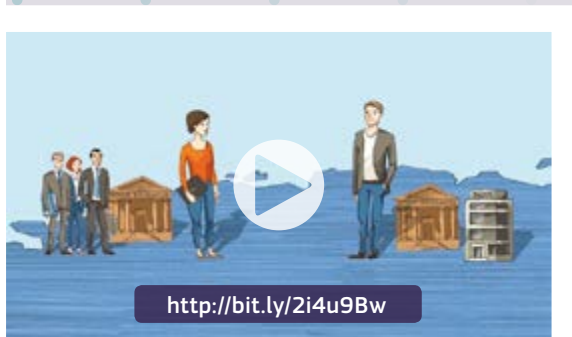
Євросоюз працює над тим, аби фінансова система залишалася сильною та надійною, а єдиний ринок надавав споживачам і підприємствам необхідні їм фінансові продукти.

38

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СОЮЗ: ШО ЦЕ ТАКЕ І ШО ВІН РОБИТЬ

Фінансові установи та ринки відіграють важливу роль у забезпеченні стабільності й зростання економіки ЄС, адже надають фінансування домогосподарствам і підприємствам, дають людям змогу заощаджувати й інвестувати, а також страхують від ризиків і спрощують платежі.

Колапс фінансової системи може мати серйозні наслідки. Фінансова криза 2008 року довела, що жодна країна ЄС самостійно не може керувати фінансовим сектором і контролювати ризики фінансової стабільності. Після цієї кризи ЄС провів масштабні реформи, спрямовані на зміцнення фінансової системи й спроможності Євросоюзу протистояти майбутнім фінансовим та економічним потрясінням. Це, зокрема, передбачає застосування жорсткіших правил до захисту депозитів у разі банкрутства банків.

<http://bit.ly/2i4u9Bw>

Що робить ЄС

ЄС прагне будувати міцний та надійний фінансовий сектор через посилення нагляду за фінансовими установами й регулювання складних фінансових продуктів. Європейська Комісія здійснює моніторинг ефективності реформ, запроваджених протягом останнього десятиліття, які допомогли стабілізувати та зміцнити фінансову систему. Вона також продовжуватиме контролювати ризики, котрі ще залишилися, та підтримуватиме нормативно-правову базу на рівні, що відповідає технологічному прогресу й економічним процесам.

Єдина система правил сформувала загальні правила нагляду за вимогами до банківського капіталу, посилення захисту

вкладників та управління збанкрутливими банками. Банківський союз передав питання банківського нагляду та врегулювання з національного рівня на рівень ЄС у 19 країнах-членах, які є частиною Єврозони. **Союз ринків капіталу** створює необхідну нормативно-правову базу для мобілізації капіталу в Європі та спрямування фінансів на потреби всіх підприємств, особливо малого та середнього бізнесу й інфраструктурних проектів, для розширення їхньої діяльності та створення робочих місць.

Ринок споживчих фінансових послуг, який здебільшого діє на національному рівні, повністю ще не інтегрований у єдиний ринок ЄС. Це ускладнює доступ і використання споживачами фінансових продуктів, як-от банківські рахунки, кредитні картки, іпотечні кредити та страхування у різних країнах ЄС. Євросоюз докладає чимало зусиль, аби фінансові послуги краще працювали на споживачів і дрібних інвесторів. Наприклад, ужиті заходи для гарантування права доступу до основних банківських рахунків на всій території ЄС. Євросоюз також намагається забезпечити максимальне використання можливостей цифрових технологій і технологічних розробок, аби покращити доступ споживачів до фінансових послуг.

Стале фінансування – це забезпечення фінансових ресурсів для інвестиційної діяльності з урахуванням екологічних, соціальних та управлінських аспектів. ЄС вивчає, як саме інтегрувати ці аспекти у свою фінансову політику, щоб мобілізувати фінансові ресурси для забезпечення сталого зростання економіки.

Дізнайтесь більше: https://ec.europa.eu/info/topics/banking-and-finance_en

Конкуренція

Правила конкуренції ЄС спрямовані на те, аби всі підприємства конкурували на єдиному ринку на засадах чесності та рівності на користь споживачів, бізнесу та європейської економіки загалом.

Разом із національними антимонопольними відомствами й національними судами Європейська Комісія запроваджує **політику та правила щодо конкуренції в ЄС** задля забезпечення кращого функціонування ринків і чесної конкуренції між підприємствами. Це сприяє зниженню цін і підвищенню якості товарів та послуг, стимулює інновації та ефективність і надає споживачеві ширший вибір.

Що робить ЄС

Єврокомісія вживає заходів щодо:

- картелів або інших нелегальних домовленостей між компаніями з метою уникнення конкуренції або встановлення штучно завищених цін;
- зловживання домінуючим становищем, коли великий гравець намагається виштовхнути конкурентів з ринку;
- злиття підприємств та аналогічних домовленостей між ними, що може негативно впливати на конкуренцію на єдиному ринку;
- фінансової підтримки (державної допомоги), яку уряди ЄС надають компаніям, що може спотворювати конкуренцію на єдиному ринку;
- сприяння культурі конкуренції на міжнародному рівні.

Розслідування ЄС щодо антиконкурентної практики може охоплювати не тільки товари, а й професії та сервіси. Єврокомісія здійснює моніторинг допомоги, яку уряди країн ЄС надають підприємствам (тобто державної допомоги), щоб унеможливити надання певним компаніям нечесних

конкурентних переваг відносно інших підприємств. Це допомагає зробити Європу справедливішою та сприяє економічному зростанню. Державна допомога може бути дозволена, якщо допомагає або сприяє розвитку менш розвинених регіонів, малих та середніх підприємств, досліджень і розробок, захисту довкілля, навчання, зайнятості та культури населення.

Прикладом незаконної державної допомоги стало **надання Ірландіїю невідповідних податкових пільг компанії Apple на суму до 13 млрд євро** 2016 року. Це незаконно, відповідно до правил надання державної допомоги ЄС, оскільки дало компанії Apple змогу сплатити значно меншу суму податків порівняно з іншими підприємствами. Ірландія тепер має забезпечити повернення незаконно

наданої допомоги. Великим фірмам заборонено використовувати свої ринкові позиції у переговорах і диктувати умови, котрі ускладнюють їхнім постачальникам або клієнтам ведення бізнесу зі своїми конкурентами. Наприклад, 2017 року **Європейська Комісія оштрафувала Google на суму 2,42 млрд євро** за зловживання своїм домінуючим становищем на ринку, оскільки ця пошукова система просувала власний сервіс з порівняння товарів у результатах пошуку, занижуючи пропозиції конкурентів. Ще декілька прикладів справ, порушених Європейською Комісією див. тут: http://ec.europa.eu/competition/consumers/how/index_en.html

<http://bit.ly/2bOwMln>

Дізнайтесь більше: https://ec.europa.eu/info/topics/competition_en

@EU_Competition

Оподаткування

Хоча за встановлення податкових ставок і збір податків відповідають національні уряди, Євросоюз гарантує відсутність дискримінації стосовно приватних осіб або бізнесу з іншої країни ЄС та відсутність податкових перешкод для єдиного ринку ЄС.

Уряди держав-членів ЄС мають широкі права розробляти податкове законодавство відповідно до національних пріоритетів. Однак при цьому мають поважати деякі основні принципи, як-от недискримінація та повага до вільного переміщення товарів і послуг на єдиному ринку. Дедалі більше підприємств і фізичних осіб працюють у більш ніж одній країні, що спрощує їхні спроби сплатити найнижчий можливий податок («мінімізація податків») або не платити нараховані податки («ухилення від сплати податків») у законний спосіб. Одна країна не може самостійно вирішувати ці питання, тому країни ЄС працюють разом, аби забезпечити справедливе оподаткування.

Що робить ЄС

Євросоюз не може безпосередньо встановлювати податки чи визначати ставки оподаткування. Роль ЄС полягає у здійсненні нагляду за національними податковими правилами та забезпеченні їхньої відповідності певній політиці ЄС, зокрема:

- сприяння економічному зростанню та створенню робочих місць;
- забезпечення вільного руху товарів, послуг і капіталу на єдиному ринку на всій території ЄС;
- забезпечення відсутності несправедливої переваги одних підприємств у певній країні відносно їхніх конкурентів в іншій країні;
- відсутність податкової дискримінації відносно споживачів, працівників або підприємств інших країн ЄС.

<http://bit.ly/2i2gsCX>

Коли йдеться про ухвалення рішень ЄС із податкових питань, уряди всіх держав-членів мають домовитися, щоби врахувати інтереси кожної країни Євросоюзу. Щодо деяких податків, наприклад, податку на додану вартість або акцизних зборів на бензин, тютюн і алкоголь, країни ЄС вирішили загалом узгодити свої правила та мінімальні ставки, щоб уникнути недобросовісної конкуренції на єдиному ринку.

Податкове законодавство однієї держави-члена ЄС не повинно дозволяти фізичним особам або підприємствам уникати оподаткування в іншій країні ЄС. Дії на рівні ЄС мають важливе значення для вирішення цієї проблеми. В останні роки у цьому напрямку досягнуто значного прогресу, зокрема затверджено **план дій** ЄС щодо боротьби з податковим шахрайством та ухиленням від сплати податків.

Тісна координація між податковими органами також допомагає унеможливити використання лавірок між системами різних країн з метою зменшення сум оподаткування.

Дізнайтесь більше: https://ec.europa.eu/info/topics/taxation_en

@EU_Taxud

МИТНИЙ КОНТРОЛЬ

Митний союз ЄС означає спільну роботу всіх країн Євросоюзу заради забезпечення вільного обігу ввезених в ЄС товарів та їх безпеки для людей, тварин і довкілля.

Митний союз означає, що країни-учасниці застосовують однакові тарифи до товарів, які ввозяться на їхню територію з решти країн світу і не застосовують жодних тарифів у себе в країні. Стосовно Євросоюзу це передбачає, що при перевезенні товарів з однієї країни ЄС в іншу жодні мита не сплачуються.

Митна політика є одним із небагатьох питань, які належать до виключної компетенції Європейського Союзу. Європейська Комісія пропонує митне законодавство та забезпечує його дотримання.

Що робить ЄС

На практиці **митним союзом ЄС** керують **28 національних митних служб**, що діють як єдина структура. Вони захищають споживачів від товарів, які можуть бути небезпечними чи шкідливими для здоров'я, а також захищають тварин і довкілля від хвороб рослин і тварин. Вони також сприяють боротьбі з організованою злочинністю й тероризмом та запобігають контрабанді цінностей з Європи.

Митні служби також унеможливають незаконний експорт відходів, оскільки охорона довкілля є одним з їхніх головних завдань. Для підприємств митний союз означає застосування єдиних правил незалежно від того, куди саме на території ЄС ввозиться товар, який після розмитнення перебуває у вільному обігу та може реалізовуватися будь-де на митній території ЄС.

У 2015 році оброблено майже 293 млн митних декларацій у понад 2000 відділень митної служби ЄС, які працюють 365 днів на рік.

На сьогодні митна політика ЄС зосереджується на таких напрямках:

- забезпечення ефективної співпраці всіх держав-членів у межах митного союзу;
- пропозиція законодавства та процедур для підвищення рівня безпеки та захисту громадян;
- допомога країнам ЄС у процесі обміну інформацією, котра може бути корисною митним органам;
- забезпечення вільного переміщення товарів з однієї країни ЄС до іншої на єдиному ринку.

Дізнайтесь більше: https://ec.europa.eu/info/topics/customs_en

Культура та медіа

Євросоюз прагне зберегти спільну культурну спадщину Європи та зробити її доступною для всіх. ЄС підтримує мистецтво і сприяє процвітання креативних та аудіовізуальних індустрій, зокрема завдяки програмі «Креативна Європа».

Культура та креативність становлять основу європейського проекту й відіграють центральну роль у політиці ЄС у галузі культури. Євросоюз прагне захищати культурну спадщину та розмаїття в різних країнах і сприяти внеску культурних і креативних індустрій у створення робочих місць та економічне зростання відповідно до принципів **Європейського порядку денного для культури**. Так, 2014 року ці галузі забезпечували 4,5% ВВП Євросоюзу та зайнятість на рівні близько 3,8% (8,5 млн. осіб). Політика ЄС також спрямована на подолання спільних викликів у сфері культури, наприклад, переходу до цифрових технологій і цифрового контенту й заохочення інновацій.

Що робить ЄС

Програма «Креативна Європа» спрямована на зміцнення культурних і креативних індустрій Європи. Протягом 7 років своєї діяльності ця програма забезпечує фінансування для 250 тис. митців і діячів культури, 2 тис. кінотеатрів, 800 кінофільмів і 4,5 тис. проєктів з перекладу книжок. Вона передбачає інвестиції обсягом 1,46 млрд євро на такі цілі:

- сприяння європейському культурному та мовному розмаїттю;
- стимулювання економічного зростання й конкурентоспроможності в секторі креативних індустрій;
- допомога культурним і креативним індустріям з метою максимально ефективного використання цифрових технологій та розробки нових бізнес-моделей;
- популяризація творчості серед широкої аудиторії в Європі та на міжнародному рівні.

<http://bit.ly/2jmBE3d>

Єврокомісія також координує розробку політики, наукові дослідження та звітність з низки питань: від медіа-грамотності та поширення цифрових технологій до збереження культурної спадщини або підвищення ролі культури в зовнішніх відносинах. Окрім того, вона сприяє співпраці та порозумінню країн ЄС у рамках **відкритого методу координації**. Програма «Креативна Європа» також заохочує ініціативи, як-от **нагороди ЄС** у галузі культурної спадщини, архітектури, літератури та музики, а також присвоєння звання **культурної столиці Європи**.

Політика ЄС щодо аудіовізуальних засобів і медіа спрямована на те, щоб аудіовізуальні медіа (кіно, телебачення, відео) – як і інші товари й послуги – підпадали під дію загальноєвропейських правил вільного й чесного обігу на єдиному ринку, незалежно від способу їхньої доставки. Згідно з **основними правилами**, країни ЄС мають узгоджувати одна з одною такі питання, як захист дітей і споживачів, забезпечення плюралізму медіа, збереження культурного розмаїття та боротьба з расовою і релігійною ненавистю. Правила ЄС також підтримують розвиток і поширення європейських фільмів та іншого контенту задля сприяння культурному розмаїттю.

2018 рік оголошено роком Європейської культурної спадщини.

Дізнайтесь більше: https://ec.europa.eu/info/topics/culture-and-media_en

facebook.com/CreativeEuropeEU

@europe_creative

Молодь

За допомогою молодіжної політики Євросоюз прагне відкрити для молоді більше можливостей на ринку освіти та праці, а також забезпечити їхню максимальну участь у всіх сферах суспільного життя.

<http://bit.ly/2iP7RAy>

Соціальна інтеграція молоді життєво важлива для європейського суспільства й демократичного життя. Молодіжна стратегія ЄС підтримує здоров'я та добробут молоді, її участь у суспільному житті, волонтерських ініціативах, зайнятості і підприємництві. Молодіжна політика ЄС також надає молоді можливість зменшити прогалини в освіті та здобути необхідні навички, допомагаючи у такий спосіб якнайповніше брати участь у суспільному житті. Це особливо актуально, оскільки рівень безробіття серед молоді залишається доволі високим.

Що робить ЄС

Євросоюз започаткував декілька програм та ініціатив, аби допомогти молоді в Європі відігравати активнішу роль у житті суспільства й отримувати користь від досвіду, здобутого в іншій країні. Ось лише декілька прикладів:

- **Erasmus+** – програма підтримки освіти, навчання, молоді та спорту в Європі. Її бюджет обсягом 14,7 млрд євро на 2014-2020 роки дає можливість понад 4 млн європейців здобувати освіту, навчання, досвід і працювати волонтерами за кордоном;
- Єврокомісія наголошує на необхідності **структурованого діалогу** як засобу взаємної комунікації між молоддю та відповідальними особами, котрі приймають рішення, адже це дозволяє дізнатися думку молоді з політичних питань. Кожен цикл структурованого діалогу, що триває 18 місяців, зосереджується на конкретній темі та дає можливість молоді донести свою думку з цього приводу особам, які приймають рішення;
- Програма «**Erasmus для молодих підприємців**» допомагає новим або молодим європейським підприємцям здобути навички, необхідні для започаткування та ведення малого бізнесу;
- **Європейський корпус солідарності** – нова ініціатива ЄС, завдяки якій у молоді з'являються можливості для волонтерської діяльності й роботи у проектах, що реалізуються як у країнах проживання, так і за кордоном і позитивно впливають на громади та людей по всій Європі;
- Програма «**Гарантія для молоді**» з фінансуванням у 8,8 млрд євро підтримує зайнятості молоді, щоб усі люди молодші ніж 25 років змогли отримати якісну, конкретну пропозицію щодо працевлаштування, навчання, стажування чи продовження освіти протягом 4-х місяців після здобуття освіти чи отримання статусу безробітного.

Європейський молодіжний портал надає інформацію про ці та інші ініціативи ЄС для молоді в усій Європі, а **Європейський портал мобільності праці EURES** також допомагає об'єднувати шукачів роботи й роботодавців у ЄС, а також в Ісландії, Ліхтенштейні, Норвегії та Швейцарії.

Дізнайтесь більше: https://ec.europa.eu/info/topics/youth_en

facebook.com/EuropeanYouthEU/

@EuropeanYouthEU

Спорт

Євросоюз популяризує переваги спорту для здоров'я та пов'язані з ним позитивні цінності, підтримує співпрацю між тими, хто визначає політичний курс у цій сфері, заохочує діалог зі спортивними організаціями, а також бореться з такими проблемами, як допінг, практика договірних матчів та насильство.

Спорт і фізична активність є невід'ємною частиною життя мільйонів європейців. Спорт не лише покращує здоров'я та самопочуття, а й може допомогти вирішувати деякі проблеми, як-от расизм, соціальна відчуженість і гендерна нерівність. Спорт також створює значні економічні переваги та є важливим інструментом зовнішніх відносин ЄС. Сьогодні **політика ЄС у галузі спорту** переважно здійснюється через програму Erasmus+.

Що робить ЄС

Євросоюз приділяє особливу увагу спорту як способу підтримки здоров'я людей, об'єднання громад, підвищення соціальної інтеграції та сприяння рівним можливостям.

- Програма **Erasmus+** співфінансує ініціативи, котрі допомагають розвивати, поширювати і впроваджувати інноваційні ідеї та передові практики на підтримку спорту серед широких верств населення. Програма «Erasmus+ спорт» допомагає розвивати європейський спортивний вимір, зміцнюючи співпрацю між спортивними організаціями, державними органами й іншими сторонами;
- Спорт здатен долати соціальні розбіжності, мобілізувати людей і створювати можливості для розвитку лідерських навичок. Країни ЄС, які подають заявки на отримання грантів Європейського соціального фонду та Європейського фонду регіонального розвитку, мають включати у свої заявки проекти, що сприяють соціальній злагодженості через спорт. **Спортивну нагоду ЄС #BeInclusive** отримують організації, які використовують силу спорту для покращення соціальної інтеграції незахищених груп населення;
- **Європейський тиждень спорту** заохочує європейців бути активними у повсякденному житті;
- Європейська Комісія заохочує спортивні організації впроваджувати **ефективне управління**;
- Європейська Комісія поступово інтегрує спорт у двосторонні угоди з країнами, що не є членами ЄС.

<http://bit.ly/2BVTJAc>

Співпраця між державами-членами ЄС у царині спорту узгоджена в багаторічному плані діяльності ЄС у галузі спорту. **Останній план** (на 2017-2020 рр.) визначає три пріоритети: цілісність спорту, економічний вимір спорту, спорт і суспільство. Єврокомісія співпрацює з державами-членами й зацікавленими сторонами задля підвищення ролі спорту та пошуку шляхів вирішення проблем європейського спорту.

Опитування щодо спорту та фізичної активності в рамках досліджень Євробарометра показує, що громадяни ЄС недостатньо активні фізично. **Політика ЄС у сфері охорони здоров'я** сприяє підвищенню фізичної активності через обмін передовим досвідом між країнами ЄС і зацікавленими сторонами, а також через платформу ЄС, на

якій розглядають питання дієти, фізичної активності та здоров'я, що є форумом для протидії несприятливим тенденціям. **Керівництво з фізичної активності у ЄС** (2008 р.) і **Рекомендація Ради ЄС щодо популяризації фізичної активності, яка сприяє зміцненню здоров'я, в різних секторах економіки** (2013 р.) показують, як національна політика може стимулювати фізичну активність.

Дізнайтесь більше: https://ec.europa.eu/info/topics/sport_en

facebook.com/EUErasmusPlusProgramme/

[@EUSport](https://twitter.com/EUSport)

Бюджет

Бюджет ЄС дає змогу реалізовувати те, що має важливе значення для європейців. Об'єднавши ресурси на рівні ЄС, держави-члени можуть досягти більшого, ніж могли би досягти поодиночі.

Бюджет ЄС підтримує різноманітні напрямки політики, що реалізує Європейський Союз. Це допомогло ЄС зміцнити його роль на міжнародній арені як лідера у боротьбі зі змінами клімату та як найбільшого у світі донора гуманітарної допомоги й допомоги країнам, які розвиваються.

Під час економічної та фінансової кризи бюджет ЄС виявився потужним інструментом підтримки інвестицій. Коли національні бюджети багатьох країн ЄС зазнавали значного тиску, бюджет ЄС, і Структурні фонди зокрема, допомогли вийти з кризи 2008 року, ставши фактором стабілізації, забезпечуючи інвестиції в економічне зростання та створення робочих місць. Нещодавно бюджет ЄС також став надійним джерелом підтримки в управлінні зовнішніми кордонами Євросоюзу і дав ЄС змогу ефективно реагувати на кризу біженців та загрози, пов'язані з організованою злочинністю й тероризмом.

Що робить ЄС

Євросоюз узгоджує довгострокові плани витрат (**багаторічні фінансові плани**), котрі забезпечують стабільну основу для реалізації бюджету протягом щонайменше 5 років. Поточний багаторічний фінансовий план охоплює 2014-2020 роки і дасть ЄС змогу інвестувати близько 1 трлн євро за цей період.

Річний бюджет узгоджують демократично. Спершу Єврокомісія пропонує бюджет. Відтак національні уряди (що діють через Раду Європейського Союзу) та Європейський Парламент, який обирають напряму, затверджують запропонований бюджет. У такий спосіб ухвалюють бюджет на наступний рік. Приблизно 94% бюджету витрачається у державах-членах ЄС і за його межами на розвиток та

гуманітарну допомогу, а 6% – на адміністративні витрати ЄС.

Річний бюджет ЄС 2017 року становив близько 158 млрд євро. Це велика сума в абсолютному вираженні, проте лише близько 1% того багатства, яке забезпечують економіки держав-членів щороку. Близько 80% бюджету ЄС складають національні внески, які визначаються на основі валового національного доходу та податку на додану вартість.

Щороку, за рекомендацією Ради, Європейський Парламент вирішує, чи можна остаточно погодити реалізований Єврокомісією бюджет і надати т. зв. «звільнення від зобов'язань» на знак завершення процесу виконання бюджету. Ця процедура забезпечує повну підзвітність і прозорість, а після надання «звільнення від зобов'язань» всі статті витрат за конкретний рік вважаються офіційно закритими.

<http://Europa.eu!/Xv33Tb>

Дізнайтесь більше: https://ec.europa.eu/info/topics/budget_en
Аналітична доповідь Європейської Комісії щодо майбутнього фінансів ЄС

facebook.com/EUbudget

@EU_Budget

Протидія шахрайству

Європейське бюро протидії шахрайству гарантує максимально ефективне використання коштів платників податків, здійснюючи розслідування випадків шахрайства, корупції та протиправних дій, пов'язаних із залученням коштів ЄС.

46

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СОЮЗ: ЩО ЦЕ ТАКЕ І ЩО ВІН РОБИТЬ

Корупція і шахрайство можуть завдавати серйозної шкоди економіці та підірвати довіру громадян до демократичних інституцій і процесів. Однак інституційна корупція далеко не єдина загроза. Контрабанда цигарок, ухилення від сплати ввізних мит на взуття й одяг, отримання субсидій на вирощування апельсинів неіснуючими сільгоспвиробниками – можна навести чимало прикладів шахрайства, великого та дрібного, що може дорого коштувати європейським платникам податків.

Лише через корупцію економіка Євросоюзу втрачає 120 млрд євро на рік – це трохи менше, ніж річний бюджет ЄС.

<http://bit.ly/1lBCacz>

Щоби протистояти цим загрозам **Європейське бюро протидії шахрайству** (або OLAF) розслідує випадки шахрайства, корупції та іншої незаконної діяльності, пов'язаної із залученням коштів ЄС, серйозні правопорушення з боку співробітників та членів інституцій ЄС, а також допомагає інституціям формулювати й здійснювати політику попередження та виявлення шахрайства. Це бюро входить до складу Європейської Комісії, однак діє абсолютно незалежно в межах свого мандату на проведення розслідувань.

Що робить ЄС

Після того, як Європейське бюро протидії шахрайству оцінює випадок корупції чи шахрайства з використанням коштів ЄС і визнає таким, що підтверджений доказами, розпочинають розслідування, котре може передбачати допити й обшуки. Бюро також координуватиме інспекції, що проводять органи протидії шахрайству відповідних держав-членів ЄС.

Після закінчення розслідування Бюро рекомендує інституціям ЄС та відповідним національним урядам ужити заходів. Як правило, це передбачає порушення кримінальних проваджень, стягнення коштів та інші дисциплінарні заходи. Згодом Бюро контролює, яким чином виконуються ці рекомендації.

Національні митні органи здійснюють регулярні спільні митні операції разом із Бюро (та іншими інституціями ЄС), аби зупинити контрабанду й шахрайство в певних районах високого ризику та на визначених маршрутах. Наприклад, 2016 року завдяки спільним митним операціям, профінансованим Європейським бюро протидії шахрайству, вилучено 11 млн сигарет, сотні тисяч підроблених напівпровідників і тисячі літрів дизельного палива.

Європейське бюро протидії шахрайству також сприяє розробці, моніторингу та реалізації політики протидії шахрайству в ЄС, тісно співпрацюючи з Європейським Парламентом і Радою ЄС.

Дізнайтесь більше: https://ec.europa.eu/info/topics/fraud-prevention_en

3 Як Європейський Союз ухвалює рішення та діє

1 ХТО Є ХТО В ЄС

Європейський Союз заснований на принципах верховенства права. Це означає, що кожна дія, до якої вдається ЄС, опирається на договори, які добровільно й демократично ухвалили всі країни Євросоюзу. Договори обговорюють та узгоджують усі держави-члени ЄС, після чого їх затверджують парламенти або через референдум.

Договори визначають цілі Європейського Союзу та встановлюють правила функціонування його інституцій, порядок прийняття рішень і взаємини між Євросоюзом та державами, що його утворюють. З приєднанням до ЄС нових країн до цих договорів вносили зміни. Час від часу їх також змінювали з метою реформування інституцій Європейського Союзу та розширення сфери його відповідальності.

Останні зміни запроваджені Лісабонським договором, який набрав чинності 1 грудня 2009 року. Попередні договори ввійшли до поточної консолідованої версії, що включає Договір про Європейський Союз і Договір про функціонування Європейського Союзу.

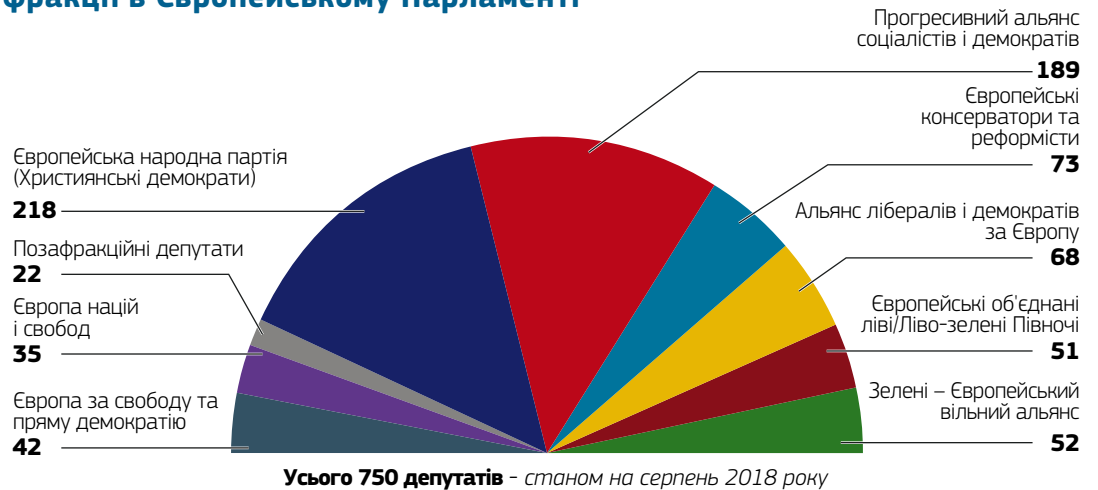
Нещодавно ЄС узгодив **Договір про стабільність, координацію та управління в Економічному й валютному союзі**. Це міжурядовий договір, який зобов'язує країн-учасниць запровадити жорсткі правила гарантування збалансованого державного бюджету та зміцнює управління єврозоною.

У процесі ухвалення рішень на рівні ЄС залучені різноманітні європейські інституції, зокрема:

- [Європейський Парламент](#)
- [Європейська Рада](#)
- [Рада](#)
- [Європейська Комісія](#)

Як правило, Європейська Комісія пропонує нові закони, а Європейський Парламент і Рада (яку ще називають Радою Європейського Союзу) їх ухвалюють. Закони, які вони прийняли, впроваджують держави-члени та відповідна(-і) інституція(-і) ЄС.

Політичні фракції в Європейському Парламенті

Європейський Парламент

Європейський Парламент обирають громадяни ЄС на прямих виборах, які відбуваються кожні 5 років (востаннє – 2014 року). Кожна держава-член ЄС обирає певну кількість членів Європарламенту (депутатів); місця в Європарламенті розподіляють за кількістю населення кожної країни. Європейський Парламент проводить свої засідання у Брюсселі та Страсбурзі. На сьогодні Президентом Європейського Парламенту є Антоніо Таяні.

Європарламентарі формують політичні фракції, а також комітети, які розглядають пропозиції щодо нового законодавства за різними напрямками політики.

На рівні прийняття рішень Європарламент відповідає за:

- затвердження, зміну чи відхилення законодавства ЄС спільно з Радою Європейського Союзу за пропозицією Європейської Комісії. Європарламент спільно з Радою відповідає за прийняття бюджету ЄС (який пропонує Єврокомісія);
- вирішення питань щодо міжнародних угод;
- вирішення питань щодо розширення ЄС;

- обрання Президента Єврокомісії за поданням держав-членів ЄС, а потім затвердження повного складу Єврокомісії;
- огляд робочої програми Єврокомісії та подання запитів на законодавчі пропозиції.

Робота Європарламенту складається з двох основних етапів:

- комітети готують законопроекти: Європарламент має 20 комітетів і два підкомітети, кожен з яких відповідає за певний напрямок політики. Комітети розглядають пропозиції щодо законодавства, а депутати та політичні фракції можуть висувати поправки або пропозиції щодо відхилення запропонованого законодавства. Ці питання також обговорюють у політичних фракціях, перш ніж фракції приймають рішення про голосування з того чи іншого питання;
- На пленарних засіданнях затверджують, змінюють або відхиляють законодавство: саме на цьому етапі всі євродепутати збираються для остаточного голосування стосовно запропонованого законодавства та запропонованих поправок. Пленарні засідання зазвичай відбуваються у Страсбурзі, а будь-які додаткові сесії – в Брюсселі.

Європейська Рада

До складу Європейської Ради, що проводить засідання в Брюсселі, входять очільники держав або урядів усіх держав-членів ЄС, Президент Європейської Комісії та Високий представник ЄС із закордонних справ і політики безпеки. На сьогодні Президентом Європейської Ради є Дональд Туск.

Європейська Рада об'єднує лідерів ЄС для визначення політичного порядку денного Євросоюзу. Вона представляє найвищий рівень політичної співпраці між державами-членами ЄС. Європейська Рада проводить (зазвичай щоквартально) саміти за участю лідерів ЄС під головуванням Президента Європейської Ради, якого обирає строком на 2,5 роки (з можливістю продовження мандату ще на один термін). Президент також має право скликати додаткові засідання для вирішення нагальних питань.

Європейська Рада, як правило, вирішує питання одностайно або, в окремих випадках, кваліфікованою більшістю. Голосувати можуть лише очільники держав або урядів.

Європейська Рада:

- визначає загальний напрям і політичні пріоритети ЄС, однак не приймає законів;
- розглядає складні або делікатні питання, які неможливо вирішити на нижчих щаблях міждержавної співпраці;
- визначає загальну зовнішню й безпекову політику Євросоюзу, враховуючи стратегічні інтереси ЄС та можливі наслідки для оборони;
- висуває і призначає кандидатів на певні високі посади в ЄС, наприклад, Президента Європейської Комісії або Президента Європейського центрального банку.

У кожному питанні Європейська Рада може:

- звернутися до Європейської Комісії з проханням надати пропозицію щодо його вирішення;
- передати вирішення цього питання до Ради Європейського Союзу.

Рада

Разом із Європейським Парламентом Рада, яку ще називають Радою Європейського Союзу, є основним органом ЄС, що приймає рішення. У Раді ЄС міністри кожної держави-члена збираються для обговорення, зміни та прийняття законів і координування політики. Міністри мають повноваження зв'язувати свої уряди зобов'язаннями щодо дій, узгоджених на цих зустрічах. Держави-члени ЄС головують у Раді ЄС по черзі, змінюючи одна одну щопівроку. Представник головної держави керує всіма засіданнями Ради (за винятком тих, де зустрічаються міністри закордонних справ) і визначає порядок денний.

Рада ЄС:

- узгоджує та приймає закони ЄС спільно з Європарламентом за пропозицією Єврокомісії;
- координує політику країн ЄС;
- розробляє зовнішню та безпекову політику ЄС на основі керівних принципів, вироблених Європейською Радою;
- укладає угоди між ЄС та іншими країнами або міжнародними організаціями;
- приймає річний бюджет ЄС спільно з Європейським Парламентом.

На засіданнях Ради присутні ті міністри, котрі відповідають за сферу, яка є предметом спільного обговорення. Наприклад, міністри охорони довкілля засідають у Раді з питань захисту довкілля. Міністри зустрічаються декілька разів на рік для ухвалення рішень стосовно ЄС, однак урядовці проводять зустрічі протягом цілого року, щоб обговорити деталі тієї чи іншої політики.

Для ухвалення рішення зазвичай має отримати кваліфіковану більшість, тобто 55% голосів держав-членів (загалом 16 з 28 країн, які є членами ЄС сьогодні), що представляють щонайменше 65% загального населення ЄС. Аби заблокувати рішення, потрібно щонайменше чотири країни, котрі представляють щонайменше 35% населення ЄС. Проте деякі питання, зокрема у сфері зовнішньої політики й оподаткування, вимагають одностайного голосування (тобто всі держави-члени мають проголосувати «за»), а процесуальні й адміністративні питання вирішують простою більшістю.

Раду ЄС не слід плутати з **Радою Європи**. Це не орган Європейського Союзу, а міжнародна організація, що створена для сприяння демократії, захисту прав людини та верховенства права в Європі. До її складу входять 47 європейських країн, зокрема 28 держав-членів ЄС.

Європейська Комісія

Європейська комісія є головною інституцією, яка керує повсякденною діяльністю ЄС. Це єдиний орган Євросоюзу, що має право законодавчої ініціативи (часто на запит Європейського Парламенту або Ради ЄС), хоча саме Парламент і Рада ЄС ухвалюють законодавство шляхом голосування. Більшість людей, які працюють у Європейській Комісії, перебувають у Брюсселі чи Люксембурзі, однак її представництва діють у всіх столицях країн ЄС.

До складу Єврокомісії входять **28 комісарів**, по одному від кожної країни ЄС, а також Президент (з 2014 року – Жан-Клод Юнкер) та його заступники.

Кандидатуру Президента Єврокомісії Юнкера запропонувала Європейська Рада з огляду на результати виборів у Європейський Парламент, який затвердив її голосуванням. Це був перший випадок, коли результати виборів у Європарламент допомогли вирішити, хто має очолити Єврокомісію. Оскільки Європейська народна партія виборола більшість голосів на європейських виборах 2014 року, її головного кандидата (так званого Spitzenkandidat) Жана-Клода Юнкера обрали очільником Єврокомісії.

Після призначення Президента Єврокомісії Рада Європейського Союзу призначає інших 27 членів Єврокомісії за погодженням із призначеним Президентом, після чого Європейський Парламент затверджує голосуванням усіх 28 членів як єдиний орган. Єврокомісари здійснюють політичне керівництво Єврокомісії протягом п'яти років. Кожного єврокомісара Президент призначає відповідальним за певні напрямки політики.

Для співробітників Єврокомісії їхня робота – еквівалент державної служби в країні ЄС. Вона орга-

нізована у департаменти, відомі як генеральні директорати, та служби, аналогічні міністерствам на національному рівні.

Рішення Єврокомісії приймають на підставі колективної відповідальності колегії єврокомісарів. Усі єврокомісари рівні у процесі прийняття рішень та однаково відповідальні за них. У них немає індивідуальних повноважень щодо прийняття рішень, за винятком окремих ситуацій, коли це дозволено.

Серед 28 єврокомісарів є шість заступників Президента Єврокомісії (включно з Першим віце-президентом та Високим представником ЄС із закордонних справ і політики безпеки), які виконують ці функції додатково до звичайного обсягу завдань єврокомісара. Заступники Президента Єврокомісії діють від його імені та координують роботу у своїй сфері відповідальності, співпрацюючи з кількома єврокомісарами. На період до 2019 року Єврокомісія визначила **10 пріоритетів** своєї діяльності.

Загалом рішення ухвалюють методом консенсусу, проте також застосовують і процедуру голосування. У такому разі рішення приймають простою більшістю голосів, і кожен єврокомісар має один голос. Після цього питанням займається відповідний **Генеральний директорат** – як правило, робота полягає у підготовці проектів **законодавчих пропозицій**.

Агенції Європейського Союзу

Роботі Європейського Союзу сприяє низка **агенцій ЄС**, які є окремими юридичними особами, створеними для виконання конкретних завдань відповідно до законодавства ЄС. Вони працюють над вирішенням питань і проблем, що впливають на повсякденне життя людей, які проживають в ЄС. Агенції мають значний вплив, забезпечуючи інституції та членів ЄС спеціалізованими знаннями у різноманітних галузях, як-от кібербезпека, безпечність харчових продуктів і лікарських засобів, охорона довкілля, основні права та безпека кордонів.

2 УХВАЛЕННЯ РІШЕНЬ

До процесу ухвалення рішень в ЄС залучені різноманітні інституції, проте насамперед рішення приймають Європейський Парламент, Рада ЄС та Європейська Комісія.

Зазвичай Європейська Комісія пропонує нові законодавчі акти, котрі потім ухвалюють Європарламент і Рада ЄС. У деяких випадках Рада може приймати рішення самостійно.

Існує декілька типів законодавчих актів, які застосовують у різний спосіб.

- **Регламент** – це закон, який застосовується безпосередньо до всіх держав-членів ЄС і є обов'язковим для них. Його не потрібно приймати у вигляді національного закону, хоча цілком можливо, що впровадження регламенту потребуватиме зміни національного законодавства для уникнення можливих суперечностей.
- **Директива** – це закон, який зобов'язує окремих держав-членів чи їх групу досягти певної мети. Зазвичай для того, щоби стати чинними, директиви мають бути транспоновані в національне законодавство. Варто зауважити, що директива встановлює результат, якого необхідно досягти, проте спосіб досягнення кожна держава-член визначає самостійно.
- **Рішення** може бути адресоване державам-членам, групам людей чи навіть окремим особам. Воно обов'язкове у всій повноті. Наприклад, рішенням може надаватись дозвіл на запропоноване об'єднання підприємств.
- **Рекомендації та висновки** дають інституціям ЄС змогу висловлювати свою думку державам-членам ЄС, а в деяких випадках і окремим громадянам. Вони не обов'язкові та не створюють жодних юридичних зобов'язань для фізичної чи юридичної особи, якій адресовані.

Кожна пропозиція нового законодавчого акта ЄС відповідає конкретній статті договору, що називається правовою підставою пропозиції. Саме це визначає, яка законодавча процедура буде застосована.

Більшість законів приймають за процедурою, відомою як звичайна законодавча процедура.

Звичайна законодавча процедура

Звичайна законодавча процедура, або процедура спільного прийняття рішень, є найпоширенішою процедурою ухвалення законодавства ЄС. Вона урівнює Європейський Парламент і Раду ЄС, а закони, прийняті за цією процедурою, є спільними актами Парламенту й Ради. Це стосується більшості законодавства ЄС та охоплює широке коло питань, як-от права споживачів, захист довкілля чи транспортне сполучення. За звичайною законодавчою процедурою Єврокомісія вносить пропозицію, яку мають ухвалити Європарламент і Рада ЄС. Після отримання пропозиції відбувається подальший процес.

Перше читання

- Європейський Парламент обговорює пропозицію у своїх комітетах. Будь-які поправки до пропозиції подаються у цих комітетах, де їх приймають голосуванням. Потім пропозицію подають на розгляд усього Парламенту, який голосує стосовно неї (та подальших змін до неї) на пленарному засіданні.
- Рада і держави-члени докладно вивчають законопроект; більша частина цієї дискусії відбувається у робочій групі державних службовців. Чимало питань можна вирішити на цьому технічному рівні або ж на наступних рівнях, хоча окремі питання можуть чекати узгодження на засіданнях відповідних міністрів. Рада ЄС має прийти до політичної згоди щодо законодавства до або після голосування Парламенту. Після того, як Парламент проголосував, політична згода трансформується у спільну офіційну позицію. Якщо спільна позиція Ради відрізнятиметься від результатів голосування Парламенту, документ переходить до другого читання для узгодження розбіжностей.

- Представники Парламенту та Ради ЄС часто проводять неформальні зустрічі, намагаючись дійти згоди перед формалізацією своїх позицій. Якщо їм це вдається і Рада приймає текст, ухвалений Парламентом, без жодних зауважень, пропозиція стає законом. Це називається погодженням у першому читанні.

Друге читання

- Якщо проект правового акта не вдалося погодити на етапі першого читання, розпочинається друге читання, яке відбувається аналогічно до першого. Проте цього разу Європарламент розглядає та голосує за зміни, запропоновані Радою, а потім Рада розглядає те, що пропонує Європарламент. Друге читання швидше, оскільки обговорюють лише відмінності між позиціями Європарламенту та Ради, а різні складові цього процесу обмежені в часі.
- Можливо, саме на цьому етапі Європарламент і Рада ЄС узгодять свої позиції (погодження у другому читанні). Якщо ж ці дві інституції не зможуть дійти спільного рішення щодо запропонованого правового акта, він передається до Комітету примирення, до складу якого входить однакова кількість представників Парламенту й Ради. Ця погоджувальна процедура застосовується дедалі рідше. Більшість правових актів приймають за звичайними законодавчими процедурами під час першого чи другого читання.
- Після погодження остаточного тексту та здійснення перекладу документ знову передають до Парламенту й Ради для прийняття його вже як законодавчого акта. Після цього прийнятий акт публікують в Офіційному журналі Європейського Союзу 24 офіційними мовами ЄС. У законодавстві вказується, коли саме воно має бути запроваджене в державах-членах або, якщо це регламент, коли воно набирає чинності.

Якщо законодавство ЄС не виконують належним чином, Єврокомісія може притягувати держав-членів до суду й вимагати від них сплати

штрафів. Майже все законодавство ЄС застосовується саме в державах-членах. Іноді це призводить до скарг щодо нерівномірного впровадження правил у різних країнах. Деякі рішення застосовують безпосередньо на рівні ЄС, зокрема законодавство про конкуренцію, наприклад, у разі антимонопольних справ. Додаткова інформація також подана в розділі «Забезпечення дотримання законів ЄС».

З ким ще проводять консультації?

Ухвалюючи рішення стосовно найрізноманітніших напрямків політики, Європарламент, Рада ЄС та Єврокомісія консультуються з **Європейським соціально-економічним комітетом** (який з квітня 2018 року очолює Лука Джахір). Члени цього комітету представляють різні групи соціально-економічних інтересів, які разом становлять організоване громадянське суспільство.

Європейський комітет регіонів (в якому з 2017 року головує Карл-Гайнц Ламбертц) складається з представників регіональних і місцевих органів влади. Європарламент, Рада ЄС та Єврокомісія мають радитися з Комітетом з питань, які стосуються регіонів.

Позиції дорадчих комітетів не обов'язкові для інституцій ЄС.

Крім того, інші інституції та органи теж можуть залучатись для отримання консультацій, якщо певна пропозиція належить до сфери їхніх інтересів або компетенції. Наприклад, за порадами Європейського центрального банку звертаються щодо пропозицій, які стосуються економічних або фінансових питань.

Національний нагляд

Національні парламенти одержують проекти законодавчих актів одночасно з Європейським Парламентом і Радою ЄС. Вони можуть висловлювати власну думку, щоб забезпечити ухвалення прийняття рішення на найбільш відповідному рівні. В основу дій ЄС покладено принцип субсидіар-

ності. Це означає, що за винятком тих напрямків, де Євросоюз має виключні повноваження, він діє тільки тоді, коли заходи на рівні ЄС будуть дієвішими, ніж на національному рівні. Національні парламенти стежать за правильним застосуванням цього принципу у процесі прийняття рішень в ЄС і можуть висловити «обґрунтовані позиції», коли вважають, що основний принцип не дотримано.

Залучення громадян

Кожен громадянин ЄС має право звернутися до Європейського Парламенту з петицією щодо питання, яке належить до сфери діяльності Європейського Союзу, у формі скарги чи запиту однією з 24 офіційних мов ЄС. Петиції розглядає Комітет Європарламенту з питань петицій, який приймає рішення стосовно їх прийнятності та несе відповідальність за їх розгляд.

Громадяни також можуть брати безпосередню участь у розробці політики ЄС, закликаючи Європейську Комісію внести пропозицію з питань, щодо яких ЄС має право законодавчої ініціативи. Цей процес має назву «Ініціатива європейських громадян». Така ініціатива має бути підтримана щонайменше мільйоном громадян ЄС із щонайменше семи з 28 держав-членів. У кожній з цих семи держав-членів встановлена вимога щодо мінімальної кількості підписантів.

Координування політики держав-членів ЄС на прикладі економічної політики

В економічному й валютному союзі економічна політика ЄС базується на тісній координації національної економічної політики. Цю координацію здійснюють міністри економіки та фінансів, які разом складають **Раду з економічних і фінансових питань**.

Спільна зовнішня та безпекова політика

Спільна зовнішня та безпекова політика – це організована, узгоджена зовнішня політика ЄС, яка зосереджується насамперед на безпеці й оборонній дипломатії та діях. Рішення вимагають одностайності між державами-членами у Раді Європейського Союзу, однак після досягнення згоди певні аспекти можуть вирішувати голосуванням кваліфікованою більшістю. Зовнішню політику ЄС представляє Високий представник ЄС із закордонних справ і політики безпеки та Віце-президент Єврокомісії. Зараз цю посаду обіймає Федеріка Могеріні, яка також головує на засіданнях міністрів закордонних справ.

Укладання міжнародних угод

Щороку Рада ЄС укладає (тобто офіційно підписує) низку угод між Європейським Союзом і країнами, що не є членами ЄС, а також з міжнародними організаціями. Ці угоди можуть охоплювати широке коло питань, як-от торгівля, співробітництво та розвиток, або стосуватися певних галузей, наприклад, текстильної промисловості, рибальства, науки і технологій або транспорту. Згода Європарламенту обов'язкова для всіх міжнародних угод у сферах, які охоплені звичайною законодавчою процедурою.

Затвердження бюджету ЄС

Рішення стосовно **річного бюджету ЄС** спільно ухвалюють Європейський Парламент і Рада. Якщо ці дві інституції не доходять згоди, застосовуються процедури примирення, доки бюджет не буде затверджений. Для отримання додаткової інформації див. розділ «ЄС у дії: ухвалення бюджету».

3 ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДОТРИМАННЯ ЗАКОНІВ ЄС

Суд Європейського Союзу гарантує однакове тлумачення й застосування законодавства ЄС у кожній країні Євросоюзу. Суд має повноваження вирішувати юридичні спори між державами-членами, інституціями ЄС, підприємствами та фізичними особами. Щоби впоратися з багатьма тисячами справ, які він отримує, Суд ЄС має у своєму складі дві структури: Суд Європейського Союзу та Загальний суд Європейського Союзу.

Якщо фізична особа чи підприємство постраждали від наслідків дій чи бездіяльності інституції ЄС або її співробітників, вони можуть подати на них позов до Суду в один із двох способів:

- опосередковано через національні суди, які можуть прийняти рішення про передачу справи до Суду Європейського Союзу;
- безпосередньо звернувшись до Загального суду Європейського Союзу, якщо рішення інституції ЄС вплинуло на них безпосередньо й індивідуально.

Кожен, хто вважає, що органи влади в будь-якій країні порушили законодавство ЄС, може вдатися до офіційної процедури подання скарги.

Як працює Суд

Справи розглядають у два етапи.

- **Письмовий етап.** Сторони подають письмові заяви до Суду. Також національні органи влади, інституції ЄС, а іноді й приватні особи можуть подати свої зауваження. Всі матеріали справи підсумовує суддя-доповідач, а потім обговорюють на загальному засіданні Суду.
- **Усний етап.** Це відкрите слухання: адвокати обох сторін можуть представити свої справи суддям і генеральному адвокату, який може ставити їм запитання. Якщо Суд прийме рішення про необхідність отримання позиції генерального адвоката, її подають через декілька тижнів після слухання. Тоді судді проводять обговорення і виносять вердикт.

У Загальному суді Європейського Союзу застосовують аналогічну процедуру, за винятком того, що більшість справ розглядають троє суддів і немає жодних адвокатів.

Інші судові інституції ЄС

Омбудсмен отримує та вивчає скарги, а також допомагає виявити неефективну практику управління в інституціях ЄС та інших органах. Будь-який громадянин, мешканець, асоціація чи підприємство країн-членів ЄС має право подати скаргу до омбудсмена.

Європейський інспектор із захисту даних захищає приватність та персональні дані громадян і жителів ЄС, які інституції ЄС зберігають в електронній, письмовій або візуальній формах. Це також сприяє поширенню належної практики в цій галузі серед інституцій та органів ЄС.

4 ЄС у дії: УХВАЛЕННЯ БЮДЖЕТУ

ЄС узгоджує довгострокові плани витрат – багаторічну фінансову програму, що забезпечує стабільний фундамент для виконання бюджету протягом щонайменше п'яти років. Багаторічна фінансова програма дає ЄС змогу доповнювати національні бюджети шляхом фінансування політики, що має додаткові переваги на рівні ЄС. Поточна багаторічна фінансова програма розрахована на період 2014–2020 років і дає можливість ЄС інвестувати за цей період близько 1 трлн євро за п'ятьма напрямками діяльності Євросоюзу.

Багаторічна фінансова програма встановлює максимальні (граничні) суми, які ЄС може витратити за різними категоріями (статтями) на рік. Рішення про затвердження річного бюджету ЄС

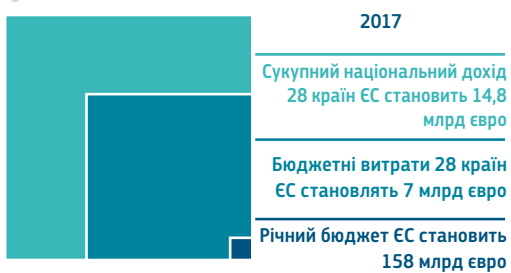
спільно ухвалюють Європарламент і Рада Європейського Союзу. Парламент обговорює бюджет шляхом проведення дебатів у двох послідовних читаннях. Бюджет набуває чинності після того, як його підпише Президент Парламенту. Комітет Європарламенту з бюджетного контролю здійснює моніторинг бюджетних витрат і щороку вирішує, чи можна надати остаточне затвердження виконання Єврокомісією бюджету за попередній фінансовий рік.

Річний бюджет ЄС 2017 року становив близько 158 млрд євро – величезна сума в абсолютному вираженні, однак це лише близько 1% того багатства, яке забезпечують економіки держав-членів щороку.

Напрямки, що фінансуються з бюджету ЄС (2014 – 2020 роки), млрд євро

Бюджет ЄС порівняно з сукупним доходом ЄС і бюджетними витратами

Джерело: Європейська Комісія

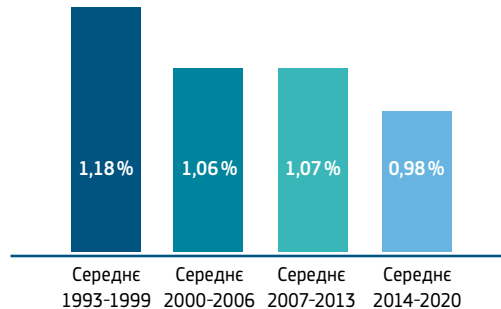
Єврокомісія відповідає за управління бюджетом ЄС та його реалізацію, а також за впровадження політики і програм, ухвалених Парламентом і Радою Євросоюзу. Фактична реалізація та витрати здебільшого здійснюють національні й місцеві органи влади, проте Єврокомісія забезпечує нагляд за цим процесом. Єврокомісія керує бюджетом під пильним оком **Європейської рахункової палати**. Обидві інституції мають на меті забезпечити надійне фінансове управління.

Щороку, за рекомендацією Ради, Європейський Парламент вирішує, чи можна остаточно погодити реалізований Єврокомісією бюджет і надати т. зв. «звільнення від зобов'язань» на знак завершення процесу виконання бюджету. Ця процедура забезпечує повну підзвітність і прозорість, а після надання «звільнення від зобов'язань» усі статті витрат за конкретний рік вважаються офіційно закритими.

Далі представлено основні фінансові інституції ЄС.

Європейська рахункова палата – незалежний орган зовнішнього аудиту Європейського Союзу. Він перевіряє правильність отримання доходів Євросоюзу, законність і регулярність витрат та надійність фінансового управління. Рахункова палата виконує свої завдання незалежно від інших інституцій ЄС та урядів.

Розмір бюджету ЄС як відсоток від сукупного національного доходу

Дані: Верхня межа внесків у бюджет ЄС як відсоток від сукупного національного доходу
Джерело: Європейська Комісія

Європейський центральний банк – незалежна інституція економічного та валютного союзу, до складу якого входять усі держави-члени ЄС. Він приймає рішення без звернення до урядів чи інших інституцій ЄС та без інструкцій з їхнього боку. Його головне завдання – підтримувати грошово-кредитну стабільність у євросоні шляхом забезпечення низької та стабільної інфляції споживчих цін.

Європейський інвестиційний банк – банк Європейського Союзу. Він належить державам-членам, і його місія полягає в тому, щоб залучати гроші під інвестиції на підтримку реалізації цілей ЄС. Його основна увага зосереджена на збільшенні робочих місць у ЄС, реалізації потенціалу ЄС до економічного зростання, а також підтримці кліматичних заходів і політики ЄС за її межами.

До складу **Єврогрупи** входять міністри економіки та фінансів країн-членів євросоні. Єврогрупа сприяє економічному зростанню та фінансовій стабільності в євросоні шляхом координації економічної політики.

Також завітайте на такі сторінки розділу 2: «Бюджет», «Банківська система та фінансові послуги», «Економіка, фінанси та євро», «Протидія шахрайству», «Оподаткування».

Представництво Європейського Союзу в Україні

101, вул. Володимирська, м. Київ, 01033, Україна

тел.: +38 (044) 390-80-10, факс: +38 (044) 390-80-15

e-mail: delegation-ukraine@eeas.europa.eu

delegation-ukraine-press@eeas.europa.eu (відділ преси та інформації)

www.eeas.europa.eu/delegations/ukraine

www.europa.eu

Facebook: <http://www.facebook.com/EUDelegationUkraine>

Twitter: <http://twitter/EUDelegationUA>

